

صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۱/۲۰

دفترچه شماره (۱)



آزمون ۲۰ بهمن ماه ۱۴۰۲



آزمون اختصاصی  
دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۳۰ صبح

۹۰ سؤال (۶۵ سؤال اجباری + ۲۵ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
جامعه شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
روان شناسی	۱	۲	۴	۵	۷	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری (پیش روی سریع تر)	ریاضی و آمار (۳)	۵	۱۱	۱۵	۵
۳	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۶	۲۵	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)	۲۰	۲۶	۴۵	۲۰
۵	اختیاری (پیش روی سریع تر)	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰
۶	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰
۷	اختیاری (پیش روی سریع تر)	جامعه شناسی (۳)	۵	۶۶	۷۰	۱۰
۸	انتخابی (زوج درس)	جامعه شناسی (۱)	۵	۷۱	۷۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۷۶	۸۰	
۹	اجباری	روان شناسی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پوشه ای برای موفقیت

# پدید آورندگان آزمون

## طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزنده‌جانی، آروین حسینی، علی حسینی‌نوه، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محمدمبین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سمیه محمدی مصیری، سید محمد مدنی دینانی، آرش مرتضائی‌فر	جامعه‌شناسی
محمد حبیبی، محمد صمدی زاداسفنگره، نیلوفر طالبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، ابوالفضل تاجیک، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، خالد مشیرپناهی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی، پیروز و جان	عربی زبان قرآن
علیرضا پدram، صفا حاضری، علیرضا رضایی، امیرحسین کاروین، علی‌محمد کریمی، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی، رؤیا نیلچی، میلاد هوشیار	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجم، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کردان	اقتصاد

## گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضائی، آروین حسینی، علی مرشد	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رنوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	—	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، سعیده سعیدی	محمد صمدی زاداسفنگره	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهره دامیار	زهره دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	محمدعلی یوسفی	سوگند بیگاری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	—	سجاد حقیقی‌پور

## گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسینی
ناظر چاپ	حمید عباسی

دنباله‌های حسابی

صفحه‌های ۶۱ تا ۷۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- در یک دنباله حسابی  $a_8 + a_3 = 7k + 7$  و  $a_5 + a_7 = 5k + 4$  است. اگر  $a_7 = 5/5$  باشد، جمله دهم دنباله کدام است؟

۲۴/۵ (۴)

۲۳ (۳)

۲۱/۵ (۲)

۲۰ (۱)

۲- جمله عمومی یک دنباله حسابی به صورت  $t_n = (b-2)n^2 + an - 3b$  است و هر جمله از جمله ما قبل خود  $2/5$  واحد بیشتر است. در این صورت

جمله سی‌ام آن چند برابر جمله هجدهم است؟

۲ (۴)

۲۳/۱۱ (۳)

۲۳/۱۳ (۲)

۱۱/۶ (۱)

۳- یکی از دنباله‌های زیر، حسابی است؛ تفاضل جمله عمومی از جمله بیستم این دنباله حسابی کدام است؟

(الف)  $m-2, m, \frac{2m+4}{2}, \dots$

(ب)  $m, 2m, 4m, \dots$

۸۰-۲n (۴)

۴۰-۲n (۳)

۸۰-n (۲)

۴۰-n (۱)

۴- بین دو عدد  $3x-1$  و  $5x+4$  چهار عدد چنان قرار داده‌ایم که ۶ عدد حاصل تشکیل دنباله حسابی می‌دهند، اگر اختلاف بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین

واسطه حسابی درج شده برابر  $2x-1$  باشد، مجموع دو واسطه حسابی دیگر کدام است؟ ( $x > 0$ )

۴۳ (۴)

۴۱ (۳)

۳۲ (۲)

۳۱ (۱)

۵- در یک دنباله حسابی غیر ثابت با اختلاف مشترک  $d$  داریم  $a_7^2 - a_5^2 = 4d$ ، در این دنباله حاصل  $a_4 + a_5 + a_6 + a_7$  کدام است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

محل انجام محاسبات

۶- اگر جملات سوم و نهم دنباله‌ای حسابی با جملات افزایشی برابر جواب‌های معادله  $x^2 - 5x + a = 0$  باشد، مقدار جمله ششم این دنباله کدام است؟ ( $a < 0$ )

- (۱) ۵ (۲)  $\frac{5}{2}$  (۳) ۲ (۴)  $\frac{2}{3}$

۷- طول پله نخست یک نردبان  $A$  سانتی‌متر است و طول آخرین پله آن  $\frac{1}{4}A$  سانتی‌متر است. اگر هر پله به اندازه  $\frac{1}{3}A$  از پله قبلی کوتاه‌تر باشد و برای ساخت پله‌ها در مجموع ۲۰ متر چوب به کار رفته باشد، طول پله آخر چند سانتی‌متر است؟

- (۱) ۲ (۲) ۲۰۰ (۳) ۵۰ (۴)  $0/5$

۸- مجموع  $n$  جمله اول یک دنباله حسابی با استفاده از رابطه  $S_n = 2n^2 + n + k - 1$  به دست می‌آید. حاصل  $\frac{1}{3}a_7 - 2k$  کدام است؟

- (۱)  $\frac{17}{3}$  (۲)  $\frac{11}{3}$  (۳) ۶ (۴) ۹

۹- در دنباله حسابی  $a_n: 1, 5, 9, 13, \dots$  مجموع جملات « $a_6, \dots, a_{13}, a_{11}, a_9$ » برابر کدام است؟

- (۱) ۳۵۹۹ (۲) ۳۶۹۹ (۳) ۳۶۴۲ (۴) ۳۶۲۴

۱۰- یک سبد و تعدادی توپ، مطابق شکل روی خط راست قرار دارند. دونده‌ای از کنار سبد شروع به حرکت می‌کند. اولین توپ را برمی‌دارد، سپس برمی‌گردد و آن را به سبد انداخته و در مرحله بعد، دو توپ بعدی را برمی‌دارد و به سبد می‌اندازد و این کار را به همین ترتیب ادامه می‌دهد. این دونده تا زمانی که شصت و شش توپ را به سبد بیندازد، باید چند متر بدود؟ ازمون وی ای پی

- (۱) ۳۶۳

- (۲) ۶۳۰

- (۳) ۷۲۶

- (۴) ۴۵۲



دنباله هندسی

صفحه‌های ۷۳ تا ۸۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۱- در یک دنباله هندسی، اگر مجموع سه جمله متوالی ۱۲ و حاصل ضرب آن‌ها، ۶۴ باشد، جمله هفتم دنباله چند برابر جمله سوم دنباله است؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۲- با اضافه کردن یک مقدار ثابت به سه عدد ۲۰، ۵۰ و ۱۰۰، سه عدد حاصل به همین ترتیب از راست به چپ تشکیل یک دنباله هندسی می‌دهند.

نسبت مشترک این دنباله کدام گزینه است؟ از مون وی ای پی

$\frac{10}{3}$  (۴)

$\frac{5}{3}$  (۳)

۵ (۲)

$\frac{15}{2}$  (۱)

۱۳- بیشترین اختلاف بین دو جمله متوالی از جملات دنباله 
$$\begin{cases} a_1 = 100 \\ a_{n+1} = \frac{1}{4} a_n \end{cases}$$
 کدام است؟

۸۰ (۴)

۲۰ (۳)

۷۵ (۲)

۲۵ (۱)

۱۴- در یک دنباله حسابی جمله اول، پنجم و هفدهم به ترتیب سه جمله اول یک دنباله هندسی هستند. مجموع ۴ جمله اول دنباله هندسی چند برابر

جمله اول آن است؟

۵۶ (۴)

۸۵ (۳)

۴۰ (۲)

۱۵ (۱)

۱۵- اگر  $\frac{1}{9} = \frac{x}{512} + \frac{x}{8} - \frac{x}{4} + \frac{x}{2} - x$  باشد، آنگاه مقدار  $x$  کدام است؟

$\frac{256}{1523}$  (۴)

$\frac{512}{1523}$  (۳)

$\frac{512}{3069}$  (۲)

$\frac{256}{3069}$  (۱)

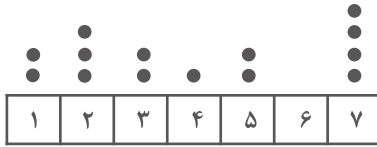
محل انجام محاسبات

کار با داده‌های آماری  
نمایش داده‌ها  
صفحه‌های ۷۱ تا ۱۱۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۶- با توجه به نمودار نقطه‌ای داده شده، اگر نقطه‌های مربوط به ۶ پاک شده باشد و میانه کل داده‌ها برابر  $\frac{4}{5}$  باشد، میانگین کل داده‌ها کدام است؟



$\frac{4}{25}$  (۲)

$\frac{4}{5}$  (۱)

$\frac{5}{25}$  (۴)

$\frac{4}{75}$  (۳)

۱۷- در یک شرکت دارویی، جدول توزیع کارکنان را با نمودار دایره‌ای نشان می‌دهیم، میانگین زاویه مربوط به کارکنان دیپلم، ارشد و دکترا، کدام است؟

نوع مدرک	دیپلم	کاردانی	کارشناسی	ارشد	دکترا
تعداد	۳۰	۹۰	۱۸۰	۱۲۰	۳۰

۴۵ (۱)

۴۸ (۲)

۵۱ (۳)

۵۴ (۴)

۱۸- اگر میانگین و انحراف معیار داده‌های  $x_1, x_2, x_3, x_4, x_5$  به ترتیب برابر ۴ و صفر باشد، انحراف معیار داده‌های  $x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6, x_7, x_8, x_9, x_{10}$  کدام است؟

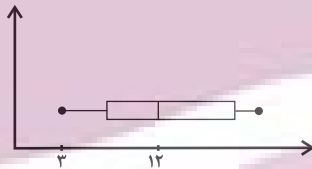
۳ (۴)

$\sqrt{3}$  (۳)

۲ (۲)

$\sqrt{2}$  (۱)

۱۹- نمودار زیر شامل اعداد فرد است. اگر تعداد داده‌های بعد از میانه ۴ تا باشد، بیشترین مقدار ممکن برای طول سبیل سمت چپ کدام می‌تواند باشد؟



۷ (۱)

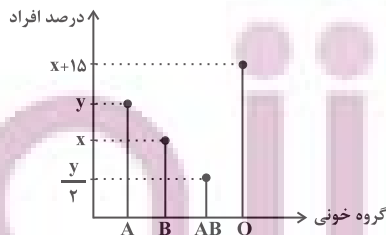
۸ (۲)

۶ (۳)

۵ (۴)

۲۰- نمودار میله‌ای مقابل درصد تعداد دانش‌آموزانی از یک کلاس است که گروه‌های خونی A و B و AB و O دارند. اگر زاویه مربوط به گروه خونی

B در نمودار دایره‌ای ۷۲ درجه باشد، چند درصد از افراد کلاس گروه خونی AB دارند؟



۱۰ (۱)

۱۵ (۲)

۲۰ (۳)

۲۵ (۴)

محل انجام محاسبات

۲۱- در گردآوری داده‌ها کدام عبارت نادریست است؟

(۱) در گردآوری داده‌ها به روش مشاهده، دقت زیادی وجود ندارد.

(۲) دادگان‌ها همواره در اختیار ما قرار ندارند.

(۳) در طراحی پرسش‌نامه می‌توان سؤالاتی پرسید که به ذهن پاسخگو جهت دهد.

(۴) زمانی که تعداد پاسخگوها زیاد باشد، مصاحبه وقت‌گیر است.

۲۲- انحراف معیار داده‌های داخل و روی جعبه در نمودار جعبه‌ای داده‌های ۱۱، ۲۰، ۵، ۱۶، ۱۲، ۱، ۲، ۷، ۲۳، ۹، ۱۹، ۱۴، ۸، کدام است؟

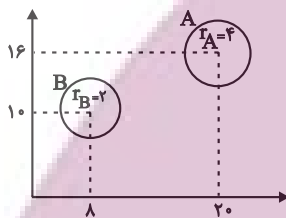
(۴)  $\sqrt{15}$

(۳) ۱۵

(۲) ۲

(۱) ۴

۲۳- با توجه به نمودار حبابی زیر، اگر مجموع مقادیر متغیرهای سوم گروه A و B برابر با ۳۰ باشد، اختلاف مقادیر متغیرهای سوم این دو گروه کدام



است؟

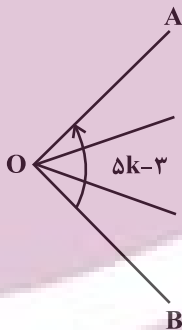
(۱) ۱۰

(۲) ۱۲

(۳) ۱۸

(۴) ۲۰

۲۴- شکل زیر بخشی از یک نمودار راداری است. اگر این نمودار ۱۵ محور داشته باشد، مقدار k کدام است؟ (زاویه بین شعاع OA و OB برابر ۳ -  $\Delta k$  است.)



است.

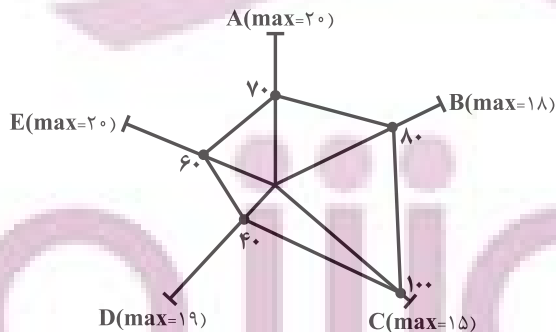
(۱) ۱۵

(۲) ۲۴

(۳) ۷۲

(۴) ۱۲

۲۵- با توجه به نمودار راداری زیر، میانگین ۵ داده A، B، C، D و E چقدر است؟



(۱)  $14/2$

(۲)  $13/8$

(۳)  $12/6$

(۴)  $13/4$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم  
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)  
اختیارات شاعری (۲): وزنی  
صفحه‌های ۶۶ تا ۸۷

علوم و فنون ادبی (۲):

فصل سوم  
(درس‌های ۷ تا ۹)  
صفحه‌های ۵۷ تا ۷۶

۲۶- عبارت کدام گزینه دربارهٔ اوضاع ادبی در قرن دهم صدق نمی‌کند؟

- (۱) هم‌زمان با رشد ادبیات در هند، اصفهان نیز به عنوان پایتخت ادبی و محل اجتماع شعرا و فضلا توسعه یافت.
- (۲) فرهنگ هند در این دوره از فرهنگ ایرانی تأثیر می‌پذیرفت و فضایی هند از زبان فارسی استقبال می‌کردند.
- (۳) بنا بر نظر شاعران این دوره سبک هندی از واقعیت دور شده و کاملاً جنبهٔ ذهنی و تخیلی یافته بود.
- (۴) خرابی‌های ناشی از حملهٔ مغولان و تیموریان همهٔ ابعاد دانش، فرهنگ و ادبیات را تحت‌الشعاع خود قرار داد.

۲۷- در میان عبارات زیر کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی «درست» است؟

الف) در سال‌های پس از جنگ، داستان‌نویسان مذهبی همچنان به ثبت خاطرات حماسه‌های دوران جنگ و عوالم معنوی و یا پاره‌ای مفاهیم نوظهور اجتماعی پرداختند.

ب) بیان روایی و داستانی، حماسی‌بودن زبان، کهن‌گرایی و به‌کارگیری ترکیبات زیبا و دقیق برای توصیف طبیعت از ویژگی‌های شعر مهدی اخوان ثالث است.

ج) ادبیات داستانی و نثر پس از انقلاب در شکل فراگیر خود در رمان‌ها و داستان‌های کوتاه جلوه‌گر شد.

د) یک سال بعد از «یکی بود، یکی نبود» اثر محمدعلی جمال‌زاده اولین نمایشنامهٔ فارسی معاصر با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم نوشته شد.

(۲) ب و د

(۱) الف و د

(۴) الف و ج

(۳) الف و ب

۲۸- موارد زیر به‌ترتیب دربارهٔ ویژگی کلامی کدام شاعر آمده است؟

- او در ابداع معانی و خیال‌های رنگین مشهور است و از ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره استفاده ویژه‌ای می‌کند.

- مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین و خیال‌انگیز و سرشار از ابهام و تخیلات رمزآمیز از ویژگی‌های شعرش است.

- او را خداوندگار مضامین تازهٔ شاعری دانسته‌اند و از پرکارترین شاعران زبان فارسی است.

(۲) صائب تبریزی - بابا فغانی شیرازی - وحشی بافقی

(۱) کلیم کاشانی - صائب تبریزی - بیدل دهلوی

(۴) صائب تبریزی - وحشی بافقی - کلیم کاشانی

(۳) کلیم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی

ایران شناسی  
توسعه‌ای برای موفقیت



۲۹- کدام گزینه در مورد شاعران و نویسندگان دوره معاصر و انقلاب نادرست است؟

- (۱) سیدمهدی شجاعی با چند روزنامه و مجله مثل «صحیفه» همکاری داشت و «کشتی پهلوگرفته» و «ظهور»، حاصل تجربه‌های داستانی او خصوصاً در زمینه ادبیات مذهبی هستند.
- (۲) اولین تجربه داستان‌نویسی سیمین دانشور، «آتش خاموش» بود و از او ترجمه‌هایی از داستان‌ها و نمایشنامه‌های نویسندگان مشهور خارجی بر جای مانده است.
- (۳) علی اسفندیاری، شعر را به هنجار نثر نزدیک کرد و در قالب و مضمون آن، تغییراتی ایجاد کرد و در سال ۱۳۰۱، منظومه «افسانه» را منتشر کرد که به‌عنوان بیانیه شعر نو است.
- (۴) قیصر امین‌پور با مجموعه شعر «در کوچه آفتاب» توانایی خود را در ادبیات انقلاب نشان داد و آثار منظوری هم دارد که نثری ساده، اما عمیق و عاطفی دارند.

۳۰- کدام گزینه در ارتباط با وضعیت فرهنگ و ادبیات فارسی در قرن دهم و یازدهم نادرست است؟

- (۱) رفاه اقتصادی مردم در دوره صفوی باعث شد که هر کس به اندازه توانش بیشتر به امور فرهنگی و ادبیات بپردازد.
- (۲) شاهان گورکانی همگی به زبان فارسی سخن می‌گفتند.
- (۳) زبان فارسی پس از حاکمیت استعمار انگلیس به زبان رسمی هند تبدیل شد.
- (۴) بی‌توجهی شاهان صفوی به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی راه را برای ورود مضامین اندرزی و توصیف طبیعت و ... به شعر باز کرد.

۳۱- به ترتیب در کدام گزینه به یکی از نویسندگان «نسل اول ادبیات معاصر» و یکی از نویسندگان یا شاعران «شاخه نخست ادبیات بعد از انقلاب

(پیش‌کسوتان) اشاره شده است؟

- |                                  |   |
|----------------------------------|---|
| (۱) صادق هدایت - قیصر امین‌پور   | (۲) سیمین دانشور - سید علی موسوی گرمارودی |
| (۳) تقی مدرسی - محمود دولت‌آبادی | (۴) بزرگ علوی - علیرضا قزوه               |

۳۲- کدام گزینه دارای تشبیه گسترده و هر دو نوع استعاره است؟

- |                                      |                                  |
|--------------------------------------|----------------------------------|
| (۱) چون مه پرده‌سرا چنگ به بر درگیرد | مطرب از پرده عشاق نوا برگیرد     |
| (۲) بر سرم سرزنش تیغ حوادث نبود      | اگر از خاک شه بحر مرا برگیرد     |
| (۳) تا کند خون من از ساغر خوار طلب   | بدود اشک من و دامن ساغر گیرد     |
| (۴) همچو شمعم برود آب رخ از آتش دل   | کار شمع ارچه هم از آتش دل درگیرد |

ایرانیان نتوانستند  
توشه‌ای برای موفقیت

۳۳- در کدام بیت مشبهه حذف شده است؟

- ۱) آن سرو که گویند به بالای تو باشد
  - ۲) غلام قامت آن لعبتم که بر قد او
  - ۳) ز رشک لاله رویش سمن بر خاک بنشیند
  - ۴) باور که کند که آدمی را
- هرگز به چنین قامت و رفتار نباشد  
بریده‌اند لطافت چو جامه بر بدنش  
ز شرم سنبل زلفش بنفشه سوگوار افتد  
خورشید برآید از گریبان؟

۳۴- در کدام گزینه اضافه استعاری به کار رفته است؟

- ۱) بدین شکرانه می‌بوسم لب جام
  - ۲) بیدل گمان مبر که نصیحت کند قبول
  - ۳) گر تو زین جا بر سر طاعت شدی
  - ۴) هنگامه پیران خردمند شکستیم
- که کرد آگه ز راز روزگارم  
من گوش استماع ندارم لمن تقول؟  
همچنان باشی که آن ساعت شدی  
چشم طمع از فایده خلق گرفتیم

۳۵- نوع استعاره در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) ای گل خوش‌بوی من یاد کنی بعد از این
  - ۲) گر پسته را به قند نهفتند دیگران
  - ۳) امشب از آسمان دیده تو
  - ۴) پیش از آنم که به دیوانگی انجامد کار
- سعدی بیچاره بود بلبل خوش‌گوی من  
در پسته کرد خط تو پوشیده قند را  
روی شعرم ستاره می‌بارد  
معرفت پند همی‌داد و نمی‌پذیرفتم

۳۶- در کدام بیت «غراق، ایهام و استعاره» دیده می‌شود؟

- ۱) به یاد قامتی در پای سروی ناله سر کردم
  - ۲) به ذوق ناله من آسمان مستانه می‌رقصد
  - ۳) عزیز قدردانی نیست در مصر سخن‌سنجی
  - ۴) تا چند همچو شمع زبان‌آوری کنی
- چو مژگان برگ‌برگش را به آب دیده تر کردم  
جهان ماتم‌سرا گردد اگر من از نوا افتم  
ندارد ورنه جنسی غیر یوسف کاروان ما  
پروانه مراد رسید ای محب خموش

ایران توانسته  
توشه ای برای موفقیت

۳۷- کدام بیت دارای استعاره مصرحه و تشخیص نیست؟

- (۱) چه سان در برکشم چون پیرهن آن سرو سیمین را  
که رنگم می‌پرد از دیدن رنگ قبای او
- (۲) سهی سروی که چشم من سفید از انتظارش شد  
ز تمکین برنمی‌خیزد غبار از رهگذار او
- (۳) چو آب آشفته جان بر کف دوانم تا کجا سروی  
چو قد و قامتت بینم روان در پایش آویزم
- (۴) در کام صدف تلخ کند آب گهر را  
حرفی که از آن لعل شکریار برآید

۳۸- ترکیب «لب لعل» در همه ابیات اضافه تشبیهی است؛ به جز:

- (۱) ای لب لعل تو مهر لب شیرین سخنان  
گوی چوگان خم زلف تو سیمین دقنان
- (۲) لب لعلش نتوانست که لب را بستیزد  
ز همین رو حجری شرمزده گشت و اسفناک
- (۳) غنچه را دور از لب لعلت دل از گلشن گرفت  
بی‌رخت گل‌گونه از رخسار زرد من گرفت
- (۴) سبزه نارس چه سان آید برون از زیر سنگ؟  
از لب لعلش برون آید به آن تمکین سخن؟

۳۹- در کدام بیت، کلمه «سنبل» استعاره دارد؟

- (۱) در گلستان ارم دوش چو از لطف هوا  
زلف سنبل به نسیم سحری می‌آشف
- (۲) چمن شد تازه چون مینو صبا شد دلکش و خوشبو  
ز روی لاله خودرو ز زلف سنبل درهم
- (۳) جعد سنبل چون شکن گیرد ز باد صبحدم  
از شکنج زلف آن پیمان شکن یاد آورید
- (۴) سنبل نشانده بر گل سوری نگه کنید  
عنبر فشانده گرد سمن زار بنگرید

۴۰- در رکن آغازین همه گزینه‌ها به جز .... اختیار وزنی به کار رفته است.

- (۱) شب تار است و ره وادی ایمن در پیش  
آتش طور کجا موعده دیدار کجاست؟
- (۲) روزگاری است که سودای بتان دین من است  
غم این کار نشاط دل غمگین من است
- (۳) با زمین‌گیری سپهر گرم رفتاریم ما  
همچو مرکز پای برجاییم و ستاریم ما
- (۴) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست  
منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست؟

ایران نوشتنی  
توشه ای برای موفقیت

۴۱- کدام اختیار شاعری در بیت زیر دیده نمی‌شود؟

«عاشق از دست شد نیست شد و هست شد  
بلبل جان مست شد سوی گلستان رسید»

(۱) ابدال

(۲) قلب از مون وی ای پی

(۳) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

(۴) بلند بودن هجای پایانی مصراع

۴۲- در کدام گزینه اختیار وزنی ابدال به کار رفته است؟

(۱) اندر عجبم که چشم آن ماه

ناخورده شراب چون شود مست

(۲) خوشا هوای گلستان و خواب در بستان

اگر نبودی تشویش بلبل سحرم

(۳) زاهد خلوت‌نشین دوش به میخانه شد

از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد

(۴) چنین که صومعه آلوده شد ز خون دلم

گرم به باده بشوید حق به دست شماست

۴۳- کمانک مقابل کدام بیت نادرست است؟

(۱) فرآش خزان ورق بیفشاند

نقشاش صبا چمن بیاراست (کاربرد تشبیه و مجاز)

(۲) هر آدمی‌ای که مهر مه‌رت

در وی نگرفت، سنگ خاراست (دارای تغییر کمیت مصوت)

(۳) نالیدن بی حساب سعدی

گویند خلاف رای داناست (تقابل عشق و عقل به‌طور ضمنی)

(۴) بوی گل و بانگ مرغ برخاست

هنگام نشاط و روز صحراست (قاعده قافیه، «ا» است.)

۴۴- مفهوم همه ابیات یکسان است، به جز:

(۱) گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود

داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود

(۲) این نغمه محبت بعد از من و تو ماند

تا در زمانه باقی است آواز باد و باران

(۳) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر

یادگاری که در این گنبد دوار بماند

(۴) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت

فتنه‌انگیز جهان غمزه جادوی تو شد

۴۵- مفهوم کدام بیت با بیت زیر، یکسان است؟

«این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را

روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع»

(۱) کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم

تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود

(۲) وصل جانان قسمت اهل هوس شد ای دریغ

گل نصیب دست گل‌چین است گویی نیست هست

(۳) تا گشودم دیده روشن در این ظلمت‌سرا

خرج اشک و آه شد جسم نزارم همچو شمع

(۴) قسمت ما چون کمان از سهم خود خمیازه‌ای است

هرچه داریم از برای دیگران داریم ما

ایران  
توشه‌ای برای موفقیت

علوم و فنون ادبی (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):  
اغراق، ایهام و ایهام تناسب  
و کارگاه تحلیل فصل  
صفحه‌های ۸۸ تا ۹۴

۴۶- واژه مشخص شده در همه ابیات ایهام تناسب ساخته است، به جز ...

- |  |                                       |
|--|---------------------------------------|
| (۱) بر سر کوی خرابات کسی آباد است              | که مدام از می دیرینه خراب است خراب    |
| (۲) سپهر با همه بی‌مه‌ریش به مهر آمد           | هنوز با من بی‌دل تو بر سر کینگی       |
| (۳) دوش دور از رویت ای جان جانم از غم تاب داشت | ابر چشمم بر رخ از سودای دل سیلاب داشت |
| (۴) تا چه کرد آن که نقش روی تو بست             | که در فتنه بر جهان بگشاد              |

۴۷- کدام بیت دارای ایهام است؟

- |  |   |
|--|---|
| (۱) به می عمارت دل کن که این جهان خراب | بر آن سر است که از خاک ما بسازد خشت     |
| (۲) هر که تماشای روی چون قمرت کرد      | سینه سپر کرد پیش تیر ملامت              |
| (۳) روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد | زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما |
| (۴) هر که حلاج‌صفت کرد سری بر سر دار   | در ره عشق به هر جا که رود منصور است     |

۴۸- به ترتیب آرایه‌های «تشبیه - ایهام - اغراق - کنایه - استعاره» در کدام ابیات به چشم می‌خورند؟

- |  |   |
|--|---|
| الف) از امید سهراب شد ناامید             | بر او تی‌ره شد روی روز سپید             |
| ب) چارچوب طبع بشکن مردوار                | در درون غار وحدت کن قرار                |
| ج) اگر جنگ دریا کنی خون شود              | از آوای تو کوه، هامون شود               |
| د) مرد می‌باید تمام این راه را           | جان فشاندن باید این درگاه را            |
| ه) دلی کز خرمن شادی، نشد یک دانه‌اش حاصل | چنین در دام غم تا کی به بوی دانه بنشیند |

(۱) ب - ه - ج - د - الف (۲) ب - ه - الف - د - ج (۳) ه - ب - ج - الف - د (۴) ه - د - الف - ب - ج

۴۹- کدام بیت، دارای «ایهام و بیشترین تشبیه» است؟

- |   |  |
|---|--|
| (۱) گر به دست افتد چو ماه نو، لب نانی مرا | خلق از انگشت اشارت تیربارانم کنند        |
| (۲) همچو چنگ ار به کناری ندهی کام دلم     | از لب خویش چو نی یک نفسی بنوازم          |
| (۳) خورشید عارض او چون ذره برده تابم      | بالای سرکش او چون سایه کرده پستم         |
| (۴) چون کف دریا پریشان سیر شد دستار من    | بس که چون دریا، کف از شور جنون بر سر زدم |

۵۰- کدام گزینه دارای آرایه اغراق است؟

- |  |   |
|--|---|
| (۱) ابر است بر جای قمر، زهر است بر جای شکر     | سنگ است بر جای گهر، خار است بر جای سمن      |
| (۲) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت          | شیوه «جنات تجری تحت‌الانهار» داشت           |
| (۳) آن جا که بود آن دلستان با دوستان در بوستان | شد گرگ و روبه را مکان، شد بوم و کرکس را وطن |
| (۴) غمی گشت سهراب را دل از آن                  | که جایی ز رستم نیامد نشان                   |

ایرانیان  
توشه ای برای موفقیت

۵۱- ترتیب ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «تشبیه، اغراق، ایهام، کنایه و استعاره» کدام است؟

- (الف) هر که به خویشتن رود ره نبرد به سوی او  
(ب) ز رنگ لاله مرا روی دلبر آید یاد  
(ج) دوش چون مشعل شوق تو بگرفت وجود  
(د) چندین که برشمردم از ماجرای عشقت  
(ه) بار بیفکنند شتر چون برسد به منزلی
- بینش ما نیورد طاقت حسن روی او  
ز شکل سبزه مرا یاد خط یار آید  
سایه‌ای در دلم انداخت که صد جا بگرفت  
اندوه دل نگفتم آلا یک از هزاران  
بار دل است همچنان ور به هزار منزلم

(۱) ب - ج - د - ه - الف (۲) ب - د - ج - الف - ه (۳) ب - ج - د - الف - ه (۴) ه - د - ج - ب - الف

۵۲- کدام بیت، به آرایه‌های «اغراق، ایهام و استعاره» آراسته شده است؟

- (۱) به سر سبز تو ای سرو که گر خاک شوم  
(۲) رحم آر بر دل من کز مهر روی خوبت  
(۳) چه سود نرگس سرمست را نصیحت بلبل  
(۴) جان فدای دهندش باد که در باغ نظر
- ناز از سر بنه و سایه بر این خاک انداز  
شد شخص ناتوانم باریک چون هلالی  
که هیچ فایده نبود اگر هزار بگوید  
چمن آرای جهان خوش‌تر از این غنچه نبست

۵۳- کدام بیت فاقد ایهام است؟

- (۱) تو نیز باده به چنگ آر و راه صحرا گیر  
(۲) روزگاری شد و کس مرد ره عشق ندید  
(۳) در پرده از ناراستی راه مخالف می‌زنی  
(۴) ناگشوده گل نقاب آهنگ رحلت ساز کرد
- که مرغ نغمه‌سرا ساز خوش نوا آورد  
حالی‌ا چشم جهانی نگران من و توست  
بنواز باری نوبتی چون می‌زنی عشاق را  
ناله کن بلبل که گل‌بانگ دل‌افکاران خوش است.

۵۴- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات ارتباطی ندارد؟

- (۱) نالنده فراقم وز من طبیب عاجز  
(۲) دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است  
(۳) ماهم این هفته برون رفت و به چشم سالی‌ست  
(۴) حافظ شکایت از غم هجران چه می‌کنی؟
- درمانده اجل را درمان چگونه باشد  
میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است  
حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی‌ست  
در هجر وصل باشد و در ظلمت است نور

۵۵- کدام بیت با بیت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

- «بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران»  
(۱) هنگام وداع تو ز بس گریه که کردم  
(۲) در وقت وداعش که چو گل رفت بسازیم  
(۳) گر ترک وداع کرده‌ام معذورم  
(۴) چنان به روز وداعش ز دیده سیل آمد
- کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران»  
دور از رخ تو چشم مرا نور نماندست  
از خون جگر بر مژه چون لاله‌ستانی  
تو جان منی وداع جان آسان نیست  
که هم‌هان مرا هم‌ره رحیل نبود

درس ششم: قدرت اجتماعی  
درس هفتم: نابرابری اجتماعی  
(تفاوت یا نابرابری؟، سه رویکرد به  
نابرابری اجتماعی)  
صفحه‌های ۵۴ تا ۷۹

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۵۶- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر، در کدام گزینه به‌درستی نشان داده شده است؟

- انسان، همواره سه‌گانه قدرت، ثروت و دانش را ارزش‌های واسطه‌ای و پیش‌نیازهای دستیابی به سعادت و کمال حقیقی می‌داند؛ از این‌رو هر سه آن‌ها را خوب و خیر قلمداد می‌کند. از من وی ای پی
- در جهان اجتماعی مدرن، خوش‌بینی به دانش، مورد شک و تردید قرار گرفت؛ تا پیش از این، منازعات و اختلافات بر سر قدرت و ثروت را به قضاوت دانش می‌سپردند، ولی از این به بعد دیگر خود دانش نیز مورد نزاع و کشمکش بود.
- انسان در برخورد با هر پدیده‌ای، نه تنها به معنا و ارزش آن نمی‌اندیشد، بلکه صرفاً به لذت و منفعت مادی ناشی از قدرت، ثروت و دانش قانع می‌شود و به آن بسنده می‌کند.
- نخستین واکنش و جنبش اجتماعی، در برابر قدرت شکل گرفت؛ قدرت دیگر نه یک امر خاکستری و خنثی (نه خوب و نه بد)، بلکه ریشه بسیاری از ظلم‌ها و شرارت‌ها قلمداد شد و مالکیت، مورد تردید قرار گرفت.

(۲) ص - ص - غ - غ

(۱) غ - غ - ص - ص

(۴) غ - غ - ص - ص

(۳) ص - ص - غ - ص

۵۷- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، به کدام موضوع اشاره دارد؟

- عامل شکل‌گیری عمل سیاسی

- سنگ‌نوشته داریوش در نقش رستم که حاوی نکاتی درباره زمامدار و آئین شهریاری است.

- بعدی از سیاست که امروزه به قانون کاهش یافته

- (۱) تصمیم‌گیری درباره مسائل فردی و اجتماعی افراد - قدرت، جوهره اصلی سیاست است. - تدبیر و تنظیم امور
- (۲) رفع اختلاف‌ها و تضادهای میان افراد جامعه - قدرت، وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف اخلاقی بوده است. - ضمانت اجرای امور
- (۳) رفع اختلاف‌ها و تضادهای میان افراد جامعه - قدرت، مسئله اول و اصلی سیاست نبوده است. - تدبیر و تنظیم امور

(۴) تصمیم‌گیری درباره مسائل فردی و اجتماعی افراد - سیاست با آرمان‌پروزی، موفقیت و تسلط ارزیابی می‌گردد. - ضمانت اجرای امور

۵۸- به ترتیب، هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- امروزه، از این ابزار اعمال قدرت بیشتر استفاده می‌شود.

- امروزه این نوع قدرت، منحصر و متمرکز در دست دولت‌ها است.

- این نوع قدرت با تغییر نگرش فرد تابع قدرت، اعمال می‌شود.

- (۱) ابزار تنبیهی - قدرت تنبیهی - قدرت اقناعی  
 (۲) ابزار اقناعی - قدرت تنبیهی - قدرت اقناعی  
 (۳) ابزار تشویقی - قدرت تشویقی - قدرت تنبیهی  
 (۴) ابزار تنبیهی - قدرت تشویقی - قدرت اقناعی

۵۹- صحیح یا غلط بودن هریک از عبارات زیر، در کدام گزینه به ترتیب مشخص شده است؟

- ارتباط میان شخصیت و قدرت تنبیهی، تأثیر خود را بر نحوه نگرش و رفتار افراد خواهد داشت.

- مالکیت، مهم‌ترین منبع قدرت در جوامع امروزی است.

- شخصیت، شأنی به فرد عامل قدرت می‌دهد که همان اراده و قاطعیت اوست.

- از جمله علل آسیب‌پذیری جوامع در مقابل دشمنان، اختلاف و چند دستگی در آنان است.

- (۱) ص - غ - غ - ص  
 (۲) غ - ص - ص - غ  
 (۳) ص - غ - ص - ص  
 (۴) غ - ص - غ - غ

۶۰- به ترتیب، کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟

عوامل قدرت	ارزش‌های اجتماعی	ابزار اعمال قدرت
(الف)	ثروت	تشویقی
(ج)	دانش	(ب)

- (۱) مالکیت - تشویقی - شخصیت  
 (۲) شخصیت - تنبیهی - سازمان  
 (۳) شخصیت - اقناعی - مالکیت  
 (۴) مالکیت - اقناعی - سازمان

۶۱- درست یا نادرست بودن عبارات زیر، در کدام گزینه به ترتیب مشخص شده است؟

- جامعه‌شناسی تفسیری با منحصر کردن علم به علوم تجربی، ارزش‌های انسانی که تماماً مادی و محسوس هستند را قابل مطالعه علمی نمی‌داند.

- جامعه‌شناسی تفسیری، سیاست و قدرت را پدیده‌های معنادار و ارزشی می‌داند، اما صرفاً به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف بسنده نمی‌کند.

- تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر می‌کند.

- (۱) غ - ص - ص  
 (۲) غ - غ - ص  
 (۳) ص - غ - غ  
 (۴) ص - ص - غ



۶۲- به ترتیب، معنای لیبرالیسم در نظام لیبرال دموکراسی چیست و تعیین قوانین و مقررات در جمهوری اسلامی، چگونه صورت می‌گیرد؟

(۱) مجاز دانستن همهٔ امور برای انسان - با خواست و ارادهٔ اکثریت مردم

(۲) مجاز دانستن خواست و ارادهٔ اکثریت مردم - براساس احکام توحیدی و خواست حاکم

(۳) مجاز دانستن همهٔ امور برای انسان - براساس خواست مردم و احکام اسلامی

(۴) مجاز دانستن خواست و ارادهٔ اکثریت مردم - براساس احکام اسلامی و خواست مردم

۶۳- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نابرابری اجتماعی، یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد توجه جامعه‌شناسان است.

(۲) تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی، همواره مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند.

(۳) جامعه‌شناسان معتقدند علت نابرابری‌های اجتماعی این است که مزایای اجتماعی به‌صورت نابرابر میان افراد توزیع شده‌اند.

(۴) جامعه‌شناسان در مطالعهٔ نابرابری‌های اجتماعی، به قشربندی اجتماعی در جوامع توجه دارند که این مفهوم قشربندی در جامعه‌شناسی از زمین‌شناسی گرفته شده است.

۶۴- به ترتیب، با توجه به دیدگاه مخالفان قشربندی اجتماعی، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر کدام است؟

- نقش انسان‌ها در پدید آمدن و تداوم قشربندی چگونه است؟

- علت نابرابری‌های اجتماعی چیست؟

- تأکید آنان بر چیست؟

- نقد وارد بر این رویکرد چیست؟

(۱) انسان‌ها در پدید آمدن و ادامه یافتن قشربندی اجتماعی، نقش مؤثری دارند. - تفاوت‌های اسمی - معایب قشربندی - ناعادلانه است و به دلیل این‌که با فطرت انسانی سازگار نیست، به شکست می‌انجامد.

(۲) انسان‌ها در پدید آمدن و ادامه یافتن قشربندی اجتماعی، نقش مؤثری دارند. - نابرابری‌های طبیعی - معایب قشربندی - رقابت را در زندگی اجتماعی ضروری می‌دانند، اما از این نکتهٔ مهم غفلت می‌کنند که در رقابت عادلانه، باید نقطهٔ شروع رقابت یکسان شود.

(۳) قشربندی، توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به‌دست آن‌هاست. - روابط ظالمانهٔ میان افراد - طبیعی دانستن قشربندی - نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود، انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود و راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

(۴) قشربندی، توسط انسان‌ها پدید آمده و تداوم یا تغییر آن نیز به‌دست آن‌هاست. - مالکیت خصوصی - معایب قشربندی - نقطهٔ شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود، اما انگیزهٔ رقابت از بین می‌رود و راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

۶۵- به ترتیب هریک از موارد زیر، مربوط به کدام‌یک از رویکردهای نابرابری اجتماعی می‌باشد؟

- مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود.

- امکان رقابت برای افراد با طبقهٔ اجتماعی پایین وجود ندارد.

- نقطه پایان رقابت، عادلانه نیست.

(۲) سوم - اول - دوم

(۱) اول - دوم - اول

(۴) سوم - دوم - اول

(۳) اول - سوم - دوم

درس هفتم: نابرابری اجتماعی  
درس هشتم: سیاستِ هویت  
(تا پایان تنازع هویت‌ها)  
صفحه‌های ۷۱ تا ۹۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جامعه‌شناسی (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۶۶- به ترتیب، هریک از موارد زیر در کدام قسمت از جدول قرار می‌گیرند؟

الف	ب	ج
تفاوت اسمی	نابرابری طبیعی	نابرابری اجتماعی

- سیاه‌پوستان - سفیدپوستان

- خانه‌های گران‌قیمت - خانه‌های معمولی

- مدرک کارشناسی - مدرک کارشناسی ارشد

- ضریب هوشی ۱۲۰ - ضریب هوشی ۱۱۰

(۱) الف - الف - ج - ب (۲) ب - ب - الف - ج (۳) ب - ج - ب - الف (۴) الف - ج - ج - ب

۶۷- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن موارد زیر، در کدام گزینه به‌درستی مطرح شده است؟

- جامعه‌شناسی انتقادی از درون رویکرد تفسیری شکل گرفته است.

- مطابق دیدگاه عدالت اجتماعی، هر نقشی که مزایای اجتماعی بیشتری دریافت می‌کند، برای جامعه مهم‌تر است.

- جامعه‌شناسی انتقادی، پدیده‌ها را با ملاک‌های ارزشی همچون باید و نباید و ملاک‌های هنجاری مانند خوب و بد ارزیابی می‌کند.

- در رویکرد جدایی‌دانش از ارزش، تبیین، خلق و بازسازی واقعیت‌ها و تفسیر، کشف و بازخوانی ارزش‌ها دانسته می‌شود.

(۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - غ - غ - غ (۳) غ - ص - ص - ص (۴) ص - غ - ص - ص

۶۸- در ارتباط با رویکردهای جامعه‌شناسی، کدام موارد نادرست‌اند؟

(الف) جامعه‌شناسی تفسیری، بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کند.

(ب) جامعه‌شناسی انتقادی معتقد است تمام معانی و ارزش‌ها، ساخته اراده افراد و گروه‌ها است.

(ج) جامعه‌شناسان تبیینی معتقدند گاهی جهان اجتماعی و ساختارهای آن، سازندگان خود را زیر سلطه درمی‌آورند.

(۱) الف و ب (۲) ب (۳) ج (۴) الف و ج

۶۹- هریک از عبارتهای زیر، به کدام مفهوم «هویت» اشاره دارد؟

(الف) فشارهای سخت اجتماعی

(ب) ساختن یک فرهنگ مختلط

(ج) مدل رایج سیاست‌گذاری هویتی در دوره مدرن

(۱) تکثرگرایی - الگوی تعارف - دیگچه همانندسازی

(۲) همانندسازی - دیگچه همانندسازی - همانندسازی

(۳) الگوی تنازع - الگوی تعارف - همانندسازی

(۴) تکثرگرایی - همانندسازی - دیگچه همانندسازی

۷۰- کدام گزینه، پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

(الف) در کدام دوران، سیاست همانندسازی هویت، مورد نقد قرار گرفت؟

(ب) کدام رویکرد، محصول دوران پسامدرن است؟

(ج) در اواخر قرن بیستم، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی چگونه شد؟

(۱) پسامدرن - سیاست هویت - هویت جایگزین قشربندی و کشمکش طبقاتی شد.

(۲) مدرن - مدل تکثرگرا - قشربندی و کشمکش جایگزین هویت شد.

(۳) پسامدرن - مدل تکثرگرا - تکثر و بی‌ثباتی جایگزین هویت شد.

(۴) مدرن - سیاست هویت - قشربندی و کشمکش جایگزین هویت شد.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سوالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.  
به سوال‌های ۷۱ تا ۷۵ «یا» به سوال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.  
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(ارزیابی جهان‌های اجتماعی)

هویت

(هویت، بازتولید هویت اجتماعی)

صفحه‌های ۵۱ تا ۸۱

۷۱- به ترتیب، قلمرو آرمانی و قلمرو واقعی جهان اجتماعی چگونه شکل می‌گیرد و آرمان‌ها، از چه طریقی تحقق

می‌یابند؟

- ۱) ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند. - ارزش‌هایی که مردم از آن‌ها جانب‌داری می‌کنند. - تعلیم و تربیت
- ۲) ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند. - ارزش‌هایی که مردم از آن‌ها جانب‌داری می‌کنند. - تشویق و تنبیه
- ۳) ارزش‌هایی که مردم از آن‌ها جانب‌داری می‌کنند. - ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند. - تعلیم و تربیت
- ۴) ارزش‌هایی که مردم از آن‌ها جانب‌داری می‌کنند. - ارزش‌هایی که مردم به آن‌ها عمل می‌کنند. - تشویق و تنبیه

۷۲- هریک از موارد زیر، به کدام بخش از هویت مربوط می‌شود؟ از مون وی ای پی

- سؤال کردن از دیگران در مورد نقاط قوت و ضعف خود

- راستگو بودن

- ایرانی بودن

- ۱) بخشی از هویت که به آن آگاهی نداریم. - ویژگی اکتسابی هویت - ویژگی اجتماعی و ثابت هویت
- ۲) بخش آگاهانه هویت - ویژگی اکتسابی هویت - ویژگی فردی و ثابت هویت
- ۳) بخش آگاهانه هویت - ویژگی انتسابی هویت - ویژگی اجتماعی و ثابت هویت
- ۴) بخشی از هویت که به آن آگاهی نداریم. - ویژگی انتسابی هویت - ویژگی فردی و متغیر هویت

۷۳- کدام موارد نادیرست هستند؟

الف) حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت.

ب) علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود کند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند.

ج) جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند.

د) برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر نمی‌کنند؛ مانند جایگاه فرد در جهان اجتماعی که تابع دانایی، توانایی، دارایی و ... اوست.

ه) هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.

۲) ج - د - ه

۱) الف - ب

۴) ب - د

۳) ج - ب - الف

۷۴- به ترتیب، هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- به واسطه آن فرهنگ درونی می‌شود.

- به دو شیوه رسمی و غیررسمی انجام می‌شود.

- اگر جهان اجتماعی روش‌های مناسبی برای آن نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد.

(۱) تشویق و پاداش - تشویق و تنبیه - جامعه‌پذیری

(۲) اقناع - تشویق و تنبیه - کنترل اجتماعی

(۳) تشویق و پاداش - تبلیغ و اقناع - کنترل اجتماعی

(۴) اقناع - تنبیه و مجازات - کنترل اجتماعی

۷۵- به ترتیب، کدام یک در رابطه با «کنترل اجتماعی»، نادرست و در رابطه با «کژروی اجتماعی» و «هویت اجتماعی» درست است؟

(۱) مجموعه فعالیت‌هایی است که برای پذیرش فرهنگ و انطباق دادن افراد با انتظارات جامعه انجام می‌شود. - انسان بر اساس اختیار خود می‌تواند

هویت اجتماعی را نپذیرد. - جهان اجتماعی به هنگام تولد، آن فرد را به عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد.

(۲) فرایندی است که برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌شود. - جامعه برای پیشگیری و کنترل آن، روش‌هایی دارد. - جهان اجتماعی

متناسب با موقعیتی که فرد در آن قرار گرفته، برای او شناسنامه‌ای در نظر می‌گیرد.

(۳) فرایند پذیرش فرهنگ است. - رفتارهایی است که خلاف عقاید، ارزش‌ها و قواعد و هنجارهای جامعه است. - آشنایی فرد با هویتی که جامعه برای

او در نظر گرفته، یک آشنایی تدریجی است.

(۴) امر به معروف و نهی از منکر، نقش مهمی را در آن بازی می‌کند. - انسان‌ها نمی‌توانند در مسیر قواعد و هنجارهای اجتماعی حرکت نکنند. - هر

فرد در جهان اجتماعی متولد می‌شود که به وسیله نسل‌های قبل از او ایجاد شده است.

ایران  
توسعه ای برای موفقیت

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۷۱ تا ۷۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۷۶ تا ۸۰ پاسخ دهید.

فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین

جهانی

(جامعه جهانی، تحولات نظام جهانی)

چالش‌های جهانی

(جهان دوقطبی)

صفحه‌های ۵۵ تا ۸۲

۷۶- پاسخ هریک از پرسش‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- از جمله پیامدهای اقتصاد تک‌محصولی در کشورهای استعمارزده چیست؟

- از جمله علل انتقال ثروت به سمت کشورهای غربی چیست؟

- علت انتقال برخی از صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده چیست؟

(۱) گرفته شدن قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی - سرمایه‌گذاری در کشورهای غربی - بالا آمدن سطح درآمد کشورهای استعمارزده

(۲) وابستگی اقتصادی - سرمایه‌گذاری در کشورهای غربی - منافع بیشتر کشورهای استعمارگر

(۳) گرفته شدن قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده - منافع بیشتر کشورهای استعمارگر

(۴) وابستگی اقتصادی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده - بالا آمدن سطح درآمد کشورهای استعمارزده

۷۷- تمام گزینه‌های زیر صحیح هستند، به جز ...

(۱) جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیر غربی را مدیریت می‌کند.

(۲) علوم انسانی غربی که بعد از رنسانس شکل گرفته است، زندگی آدمی را به گونه‌ای سکولار تعریف می‌کند.

(۳) برخورد استعماری غرب، جوامع غیر غربی را از نظر اقتصادی و فرهنگی در موضع ضعف قرار داد.

(۴) تمرکز قدرت رسانه در دست اقلیت، می‌تواند موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی گردد.

۷۸- به ترتیب، هر عبارت پیامد، علت و پیامد کدام گزینه است؟

- نه تنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد نیز از بین رفت.

- حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی

- شکل‌گیری نظریه‌هایی در چارچوب ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ جدید غرب

(۱) شکل‌گیری طبقه جدید - کارگران از همه قید و بندهای پیشین آزاد شده بودند. - حل چالش بلوک شرق و غرب

(۲) شکل‌گیری طبقه جدید - عدم مقابله با قحطی ایرلند - نقد لیبرالیسم اولیه

(۳) بهانه عدالت اقتصادی جوامع سوسیالیستی - حمایت و دستگیری از فقرا - حل چالش فقر و غنا

(۴) بهانه عدالت اقتصادی جوامع سوسیالیستی - عدم مقابله با قحطی ایرلند - حل چالش فقر و غنا

۷۹- به ترتیب، کدام گزینه جدول زیر را کامل می‌کند؟

سوسیالیسم و کمونیسم	الف	ب	رویکرد مارکس
ج	آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند.	چالش درون فرهنگی، کلان و مقطعی	د

(۱) نظریه پردازان لیبرال - فقر و غنا - جامعه‌گرا - سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت.

(۲) اشتراک مالتوس، ریکاردو، راسل - بلوک شرق و غرب - جامعه‌گرا - طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانست.

(۳) نظریه پردازان لیبرال - بلوک شرق و غرب - فردگرا - از نظر او حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری فقط با یک انقلاب قابل حل بود.

(۴) اشتراک مالتوس، ریکاردو، راسل - فقر و غنا - جامعه‌گرا - طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانست.

۸۰- به ترتیب، هر عبارت مربوط به کدام یک از افراد است؟

(الف) در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته است.

(ب) مخالف هر نوع مداخله دولت در اقتصاد بود در همین جهت از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کرد.

(ج) افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست.

(د) حل چالش‌های جامعه سرمایه‌داری را فقط با یک انقلاب قابل حل می‌دانست.

(۲) آیزایا برلین - جان راسل - ریکاردو - مارکس

(۱) جان راسل - ریکاردو - آیزایا برلین - مارکس

(۴) ریکاردو - جان راسل - مارکس - آیزایا برلین

(۳) جان راسل - ریکاردو - مارکس - آیزایا برلین

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تفکر (۱) حل مسئله  
تفکر (۲) تصمیم‌گیری  
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۵۷

۸۱- احتمال این که دانش‌آموزی با «مسئله خوب تعریف نشده» مواجه شود در کدام درس بیشتر است؟

(۱) ریاضی و دینی (۲) روانشناسی و تاریخ (۳) زمین‌شناسی و فیزیک (۴) زیست‌شناسی و شیمی

۸۲- در رابطه با عوامل مؤثر در حل مسئله کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) نوع نگاه حل‌کننده مسئله، باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به‌خاطر بسپارد.
- (۲) اقدامات احتمالی فرد جهت حل مسئله، تحت‌الشعاع نگاه خاص او می‌باشد.
- (۳) بن‌بست، زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله، از طریق تجارب گذشته خود، قادر به حل مسائل نباشد.
- (۴) وقتی سماجت بر حل مسئله برای مدت زمان طولانی نادیده گرفته می‌شود، عواملی که مانع حل آن مسئله هستند، فراموش می‌شوند.

۸۳- نوع تعارض در عبارت: «سارا برای کاهش درد مفاصل خود، باید آمپول تزریق کند اما متأسفانه از آمپول می‌ترسد.» به ترتیب در کدام گزینه مشهود می‌باشد؟

(۱) گرایش - گرایش (۲) اجتناب - اجتناب (۳) گرایش - اجتناب (۴) اجتناب - گرایش

۸۴- کدام عبارت به «جریان و فرایندی بودن حل مسئله» اشاره دارد؟

- (۱) شخصی دچار سردردهای متعدد می‌شود و بعداً می‌فهمد که منشأ روان‌شناختی دارند، اما به جای مراجعه به روان‌درمانگر یا روانپزشک سعی دارد از داروهای متعدد برای بهبودی خود استفاده کند.
- (۲) شخصی می‌داند که برای ساختن خانه با کمبود منابع مالی، مواجه است؛ بنابراین تمهیداتی برای این امر اندیشیده است.
- (۳) شخصی دچار دردهای شکمی می‌شود و بررسی‌های پزشکی از وجود هیچ مشکلی خبر نمی‌دهند. معلوم می‌شود مشکل او دارای علت روان‌شناختی است؛ او با کمک گرفتن از یک روان‌درمانگر سعی در حل آگاهانه مسئله خود دارد.
- (۴) شخصی در موقعیت بدی گیر کرده و اصلاً دقیقاً نمی‌داند هدفش چیست و باید به کجا راه ببرد.

۸۵- پیامد نبود هریک از ویژگی‌های زیر در حل مسئله کدام است؟

- هدفمندی

- شناسایی توانایی‌ها

- مشخص کردن مبدأ

- (۱) بی‌انگیزگی در پیدا کردن راه‌حل - استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی - عدم شناسایی هدف
- (۲) درک ناقص از مسئله - عدم دستیابی فوری به هدف - عدم شناسایی هدف
- (۳) استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی - عدم دستیابی فوری به هدف - عدم شناسایی موانع احتمالی
- (۴) درک ناقص از مسئله - استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی - عدم شناسایی موانع احتمالی

ایرانی‌توانستیم  
توانسته‌ای برای موفقیت



۸۶- کدام یک از ابیات زیر یادآور تنها سبک کارآمد تصمیم‌گیری است؟

- |  |                                |
|--|--------------------------------|
| (۱) دنبال تو بودن اگر از جانب ما نیست  | با غمزه بگو تا دل مرهم نستاند  |
| (۲) هر که بی‌مشورت کند تدبیر           | غالبش بر غرض نیاید تیر         |
| (۳) دریاب دمی که می‌توانی              | بشتاب که عمر در شتاب است       |
| (۴) مرا به عشق تو اندیشه از ملامت نیست | وگر کنند ملامت نه بر من تنهاست |

۸۷- چه زمانی حین تصمیم‌گیری خود، ملاک خطر را مدنظر قرار می‌دهیم؟

- (۱) هنگام طی کردن مسیر، صرفاً به دلیل پرداخت هزینه‌های قبلی
- (۲) هنگام نداشتن خرد و دانش کافی در رابطه با آن تصمیم
- (۳) هنگام عدم وجود اطمینان کافی به نتایج تصمیم‌گیری
- (۴) هنگام داشتن هزینه‌هایی بالا برای تصمیم‌گیری

۸۸- کدام گزینه در مورد عالی‌ترین مرتبه شناخت صحیح نیست؟

- (۱) رابطه بین حل مسئله و تصمیم‌گیری، عموم و خصوص مطلق است.
- (۲) امام علی (ع) در حکمت ۲۷۴ نهج‌البلاغه، شرط تصمیم‌گیری را رسیدن به یقین می‌داند.
- (۳) در سؤالات چهارگزینه‌ای چون با اولویت‌ها سروکار داریم، فعل شناختی‌ای که رخ می‌دهد، تصمیم‌گیری است.
- (۴) برای حل یک سؤال تشریحی، باید پاسخ آن بازآفرینی شود.

۸۹- «کاوه می‌خواهد مقاله‌ای در مورد متون ادبی کلاسیک فارسی بنویسد. او بعد از بررسی ویژگی‌های چند متن، «شاهنامه فردوسی» را به عنوان موضوع

مقاله خود برمی‌گزیند و پس از آن به مطالعه روش نوشتن یک مقاله علمی و تحقیق‌های قبلی در مورد شاهنامه می‌پردازد.» کدام اقدام او با مرحله

تصمیم‌گیری مورد نظر متناسب است؟

- (۱) انتخاب شاهنامه به عنوان موضوع تحقیق ← مرحله چهارم تصمیم‌گیری
- (۲) بررسی ویژگی‌های متون ادبی مختلف ← مرحله دوم تصمیم‌گیری
- (۳) مطالعه روش نوشتن مقاله علمی ← مرحله ششم تصمیم‌گیری
- (۴) بررسی تحقیق‌های قبلی در مورد شاهنامه ← مرحله پنجم تصمیم‌گیری

۹۰- «روان‌شناسی طبق بررسی‌هایی که روی چند نفر از مراجعین خود انجام داده است، به نظریه‌ای در خصوص علت «اضطراب اجتماعی» رسیده است. او

خیلی مشتاق است این نظریه را برای درمان افراد مبتلا به این اختلال به کار گیرد و در نتیجه به دنبال پژوهش‌هایی می‌گردد که به این عامل، به عنوان

عامل اصلی این اختلال، توجه کرده باشند تا بتواند نظر خود را مستند سازد.» در این مثال چه عاملی ممکن است تصمیم‌گیری او را در خصوص اعتبار

نظریه‌اش مخدوش کند؟

- |                    |                  |                   |                         |
|--------------------|------------------|-------------------|-------------------------|
| (۱) کوچک شمردن خود | (۲) سوگیری تأیید | (۳) اعتماد افراطی | (۴) کنترل نکردن هیجانات |
|--------------------|------------------|-------------------|-------------------------|





صبح جمعه

۱۴۰۲/۱۱/۲۰

دفترچه شماره (۲)



آزمون ۲۰ بهمن ماه ۱۴۰۲



آزمون اختصاصی  
دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۳۰ تا ۱۱ صبح

۱۱۰ سؤال (۷۵ سؤال اجباری + ۳۵ سؤال اختیاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۶	
تاریخ و جغرافیا	۱	۲	۴	۶	۷	
فلسفه و منطق	۱	۲	۳	۵	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰
۲	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۳	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۵
۴	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	تاریخ (۳)	۵	۱۲۶	۱۳۰	۵
۵	انتخابی (زوج درس)	تاریخ (۱)	۵	۱۳۱	۱۳۵	۵
۵		تاریخ (۲)	۵	۱۳۶	۱۴۰	۵
۶	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۱	۱۴۵	۵
۷	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	جغرافیا (۳)	۵	۱۴۶	۱۵۰	۵
۸	انتخابی (زوج درس)	جغرافیا (۱)	۵	۱۵۱	۱۵۵	۵
۵		جغرافیا (۲)	۵	۱۵۶	۱۶۰	۵
۹	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰
۱۰	اختیاری (پیش‌روی سریع‌تر)	فلسفه دوازدهم	۵	۱۷۱	۱۷۵	۵
۱۱	اجباری	منطق	۵	۱۷۶	۱۸۰	۵
۱۲	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۱۳	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰

# پدید آورندگان آزمون

## طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزنده‌جانی، آروین حسینی، علی حسینی‌نوه، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، محمدمبین داداش‌فام، سید علیرضا علویان، فرهاد علی‌نژاد، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سمیه محمدی مصیری، سید محمد مدنی دینانی، آرش مرتضائی‌فر
روان‌شناسی	محمد حبیبی، محمد صمدی زاداسفنگره، نیلوفر طالبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، ابوالفضل تاجیک، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، علی محسن‌زاده، سید محمدعلی مرتضوی، خالد مشیرپناهی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی، پیروز و جان
تاریخ و جغرافیا	علیرضا پدرام، صفا حاضری، علیرضا رضایی، امیرحسین کاروین، علی‌محمد کریمی، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میریلوکی، رؤیا نیلچی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنجم، علیرضا نصیری
اقتصاد	مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کردان

## گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده‌جانی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضائی، آروین حسینی، علی مرشد	—	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رنوفی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	—	آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، سعیده سعیدی	محمد صمدی زاداسفنگره	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	—	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهره دامیار	زهره دامیار	—	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد	محمدعلی یوسفی	سوگند بیگاری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مرتضی عزیزی	—	سجاد حقیقی‌پور

## گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسینی
ناظر چاپ	حمید عباسی

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

ثَلَاثُ قِصَصٍ قَصِيْرَةٍ

(متن و قواعد درس ۳)

صفحه‌های ۳۷ تا ۴۶

عربی (۲):

تَأْثِيْرُ اللُّغَةِ الْفَارْسِيَّةِ

عَلَى اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ

الصِّدْقِ

درس‌های ۴ و ۵

### ■ ■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۸)

۹۱- ﴿أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَعَصَى فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ﴾:

(۱) به‌سوی فرعون رسولی فرستادیم و فرعون از آن رسول نافرمانی کرد!

(۲) رسولی را برای فرعون ارسال کردیم و فرستاده از فرعون تبعیت نکرد!

(۳) برای فرعون پیامبر را مبعوث کردیم و فرعون بر آن پیامبر عصیان کرد!

(۴) پیامبری را به‌سوی فرعون مبعوث کردیم و آن پیامبر بر فرعون عصیان کرد!

۹۲- « فِي أَحَدِ أَيَّامِ الصَّيْفِ أَوْصَلَ شَابٌ نَفْسَهُ إِلَى أَصْدِقَائِهِ الْكَثِيرِينَ وَ عَزَمَ أَنْ يَسْبَحَ مَعَهُمْ فِي الْبَحْرِ وَلَكِنْ ضَغَطَ الْمَاءُ

الشَّدِيدُ لَمْ يَكُنْ يَسْمَعُ لَهُمْ فَأَخَذُوا يَعُودُونَ إِلَى الشَّاطِئِ!»:

(۱) در یکی از روزهای تابستان جوانی خود را به دوستان بسیار خویش رساند و تصمیم گرفت با آنان در دریا شنا کند ولی فشار

شدید آب به آن‌ها اجازه نمی‌داد، پس شروع کردند به بازگشت به سمت ساحل!

(۲) یک جوان در یکی از روزهای تابستان خود را به دوستان زیادش رساند و تصمیم گرفت با آنان در دریا شنا کند اما فشار

بسیار شدید آب به آن‌ها اجازه نداد، پس شروع به بازگشت به سمت ساحل کردند!

(۳) در روزی از روزهای تابستان یک جوانی خود را به بسیاری از دوستان خودش رساند و تصمیم گرفت با آن‌ها در دریا شنا

کند اما فشار شدید آب به آن‌ها اجازه نمی‌داد، پس شروع کردند به بازگشت به سمت ساحل!

(۴) جوانی در یکی از روزهای تابستان به دوستان بسیار خود رسید و مصمم بود با آن‌ها در دریا شنا کند ولی فشار شدید آب به

آن‌ها اجازه نداد بود، پس اقدام به برگشت به سوی ساحل کردند!

۹۳- « وَجَدْتُ الشَّمْسَ أَقْوَى مَصْدَرٍ يَكْفِينَا نَوْزًا وَ حَرَارَتُهَا، دُونَ أَنْ تَقْرُبَ إِلَيْنَا أَوْ تَبْتَعِدَ عَنَّا!»:

(۱) دیدم خورشید قویترین منبع است که نور و حرارتش، بدون این‌که به ما نزدیک و یا از ما دور شود برایمان کافی است!

(۲) خورشید را پُر انرژی‌ترین منبع یافتم که نورش و حرارتش برایمان کافی است، بدون نزدیکی به ما و دوری از ما!

(۳) خورشید را نیرومندترین منبعی یافتم که نور و حرارت آن، بی‌آنکه به ما نزدیک شود و یا از ما دور شود برای ما کافی

می‌باشد!

(۴) این خورشید قدرتمندترین منبعی است که نور و حرارتش برای همه ما کافی می‌باشد بدون آنکه بتواند نزدیک به ما یا دور

از ما شود!

۹۴- « مَا أَجْلَسَ أَحَدًا عِنْدَهُ إِلَّا بَنَتَهُ الصُّغْرَى وَ هَذَا سَبَبُ إِزْعَاجِ أَوْلَادِهِ الْآخِرِينَ إِنَّ أَبَاهُمْ لَمْ يُفَرِّقْ بَيْنَهُمْ حَتَّى الْآنَ وَ إِنْ كَانَ

حُبُّ الْآبَاءِ لِبَنَاتِهِمْ حُبًّا آخَرَ!»:

(۱) فقط دختر کوچکترش را نزد خود نشاند و این باعث شد فرزندان دیگر آزرده شوند پدرشان تاکنون بین آن‌ها فرق نگذاشته

است هرچند که علاقه پدران به دختران خود علاقه‌ای دیگر باشد!

(۲) کسی را بجز دختر کوچکش نزد خود نشاند و این سبب آزرده‌گی فرزندان دیگرش شد، چرا پدرشان بین آن‌ها تابه‌حال فرق

می‌گذاشت؟ اگرچه علاقه پدران به دختران علاقه دیگری است!

(۳) بجز دختر کوچکترش کسی را نزد خود نشاندید و این باعث ناراحتی فرزندان دیگرش شد، تاکنون پدرشان بینشان تفاوت

نگذاشته است، هرچند که عشق پدران نسبت به دخترانشان عشق دیگری باشد!

(۴) تنها دختر کوچکتر خود را نزدش نشاند و این سبب آزرده شدن فرزندان دیگرش گردید، برای چه پدرشان الآن بین آن‌ها فرق

می‌گذارد؟ اگرچه پدران عشقی دیگر به دخترانشان دارند!

۹۵- « قد تَغَيَّرَ تَلْفَظُ بَعْضِ الْمُفْرَدَاتِ الْأَجْنِبِيَّةِ فِي اللُّغَاتِ الْمُخْتَلَفَةِ بِسَبَبِ كَثْرَةِ اسْتِعْمَالِهَا بَيْنَ النَّاسِ وَ تَبَدَّلَتْ أَيْضاً عِدَّةُ حُرُوفٍ مِنْهَا إِلَى حُرُوفٍ قَرِيبَةٍ مِنْ مَخَارِجِهَا! »:

- ۱) گاهی تلفظ بعضی از کلمات بیگانه در زبان‌های مختلفی به علت زیادی استعمالشان میان مردم تغییر می‌کند و تعدادی از حروفشان هم به حروفی نزدیک به مخارج آنها تبدیل می‌شوند!
- ۲) تلفظ برخی از واژگان بیگانه در زبان‌های مختلف به دلیل زیادی کاربردشان میان مردم تغییر یافته و چندین حرف از آنها نیز به حروفی نزدیک به مخارج آنها تبدیل گشته‌اند!
- ۳) گاهی در زبان‌هایی مختلف تلفظ بعضی از کلمات بیگانه به سبب کاربرد زیادشان بین مردم تغییر می‌یابد و چندین حرف آنها به حروفی نزدیکتر به مخارج آنها تبدیل می‌شوند!
- ۴) تلفظ برخی از کلمات خارجی در زبان‌های مختلف به سبب کاربرد زیادشان نزد مردم تغییر کرده و تعدادی از حروفشان را به حرف‌هایی نزدیک به مخارج آنها تبدیل کرده‌اند!

۹۶- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- ۱) يُحَكِّي أَنْ شَابًا كَذَابًا كَانَ يَتَّظَاهِرُ بِالْغَرَقِ لَكِي يَضْحَكَ عَلَى أَصْحَابِهِ! : حکایت می‌کنند که جوانی بسیار دروغگو به غرق شدن وانمود می‌کرد تا به دوستانش بخندد!
- ۲) أَنْقَذُوا ذَلِكَ الْوَلَدَ الصَّغِيرَ بِسُرْعَةٍ فَإِنَّهُ يَكَادُ يَغْرُقُ! : آن کودک کوچک را به سرعت نجات دادند، زیرا او نزدیک بود غرق شود!
- ۳) لَمْ يَنْظُرُونَ إِلَى كَثْرَةِ صَلَاتِهِ وَ لَا يَلْتَفِتُونَ إِلَى صِدْقِ حَدِيثِهِ! : برای چه به زیادی نمازش نگاه می‌کنند و به راستگویی او توجه نمی‌کنند!
- ۴) أَسْأَلُكَ أَنْ تُسَامِحَنِي، سَأَبَدُ لَكَ بَطَاقَةَ الشَّحَنِ! : از تو می‌خواهم که مرا ببخشی، کارت شارژ را حتماً عوض خواهم کرد!

۹۷- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- ۱) رُبَّمَا يَأْكُلُ الْآخِرُونَ مِنْ ثَمَرَاتِ أَشْجَارٍ نَعْرَسُهَا! : چه بسا دیگران از میوه‌های درختانی بخورند که آن را می‌کاریم!
- ۲) إِنْ تَكُونُوا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ تُغَضَّ عُيُونُكُمْ عَنِ الْمَحَارِمِ! : اگر از افراد باایمان باشید، چشمانتان از حرام‌ها برهم نهاده می‌شود!
- ۳) عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْفَضُوا مِنْ حَوْلِ عَمِيلِ الْعَدُوِّ الْفَطَّ! : بر شما لازم است که از اطراف مزدوران تندخوی دشمن پراکنده شوید!
- ۴) قَرَأْتُ قِصَصَ حَيَاةِ مُلُوكِ إِيرَانَ إِلَّا قِصَّةَ أَنْوَشِروانِ! : از میان داستان‌های زندگی پادشاهان ایران، فقط داستان انوشیروان را خواندم!

۹۸- « درختی را که در حیاط بزرگ خانه پدر بزرگم کاشتم، فقط بعد از ده سال میوه می‌دهد! » عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- ۱) الشَّجْرَةُ الَّتِي غَرَسْتُهَا فِي سَاحَةِ بَيْتِ جَدِّي الْكَبِيرَةِ لَا تُثْمِرُ إِلَّا بَعْدَ عَشْرِ سِنَوَاتٍ!
- ۲) الشَّجْرَةُ الَّتِي غَرَسْتُ فِي سَاحَةِ مَنْزِلِ جَدِّي الْكَبِيرَةِ تُثْمِرُ إِلَّا بَعْدَ عَشْرَةِ أَعْوَامٍ!
- ۳) لَا تُثْمِرُ شَجْرَةٌ غَرَسْتُهَا فِي سَاحَةِ مَنْزِلِ جَدِّي الْكَبِيرَةِ إِلَّا بَعْدَ عَشْرِينَ سَنَةً!
- ۴) لَا تُثْمِرُ شَجْرَةٌ كَبِيرَةٌ غَرَسْتُهَا فِي سَاحَةِ بَيْتِ جَدِّي إِلَّا بَعْدَ عَشْرَةِ أَعْوَامٍ!

■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٩٩ - ١٠٣) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

قام أحد علماء الأحياء البحرية بتجربة، وضع سمكة قرش كبيرة في حوض مائي، و أضافَ بعد ذلك مجموعة من الأسماك الصغيرة كطعم للقرش. و كما هو متوقَّع فقد هجم القرش على الأسماك الصغيرة و أكلها كلها. بعد ذلك، وضع العالم فاصلاً زجاجياً قسّم به الحوض إلى قسمين متساويين، فجعل الأسماك الصغيرة في أحد الجانبين، وسمكة القرش في الجانب الآخر، هجم القرش في الحال، لكنّه في هذه المرّة اصطدم بالفاصل الزجاجي، إنّه استمرّ في المحاولة دون ملل، كانت الأسماك الصغيرة تسبح بهدوء و أمان. و بعد مرور عدّة ساعات استسلم القرش أخيراً و توقّف عن المحاولة. تمّ تكرار التجربة مرّات عديدة، و كانت عدوانيّة القرش تقلّ في كلّ مرّة، إلى أن استسلم تماماً و توقّف عن مهاجمة الأسماك الصغيرة، عندما أزال عالم الأحياء اللّوح الزجاجي، لم يُبادر القرش بالهجوم هذه المرّة أيضاً، فقد أصبح مؤمناً تماماً بوجود حاجز خفيّ بينه و بين الأسماك الصّغيرة. ازمون وى اى پى

٩٩- ما هو الذي يتوقَّع العالم؟؛ عيّن الصّحيح:

- (١) وضع سمكة قرش كبيرة في حوض مائي!  
(٢) مجموعة من الأسماك الصغيرة كطعم للقرش!  
(٣) هجوم القرش على الأسماك الصغيرة و أكلها!  
(٤) كما هو متوقَّع أنّ الأسماك الصغيرة لها طعم كالقرش!
- ١٠٠- ماذا فعل القرش بعدما جعل العالم فاصلاً؟

- (١) سبح بهدوء و أمان!  
(٢) حاول دون ملل للنجاح!  
(٣) استمرّ في هجومه على الأسماك!  
(٤) سعى للاصطدام بالفاصل الزجاجي!
- ١٠١- عيّن ما لا نستنتج من النصّ:

- (١) كثيرون هم من يفقدون الأمل تماماً بعد تلقّيهم الصدمات و فشلهم عدّة مرّات!  
(٢) بعض الأحيان نحن نفضّل البقاء مُثقلين بهزائم الماضي، و لن ننجح أبداً!  
(٣) قد نبني في عقولنا موانع وهمية، في حين أنّها ستكون موجودة بعد الآن!  
(٤) علينا المحاولة، فالنجاح قد يكون لنا بعد خطوة واحدة فقط!

■ عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (١٠٢ و ١٠٣)

١٠٢- «مجموعة - استسلم - قسّم - قام»:

- (١) مجموعة: اسم - مفرد - نكرة - اسم المفعول من فعلٍ ليس له حرف زائد - معرب / نائب الفاعل و مرفوع  
(٢) قام: فعل - ماضٍ - للغائب (= للمفرد المذكر الغائب) - ليس له حرف زائد / فاعله «أحد»؛ و الجملة فعلية  
(٣) قسّم: مزيد ثلاثي؛ مصدره «تقسيم» - يحتاج إلى المفعول - لا تتغيّر حركة آخره / فعل و مع فاعله جملة فعلية  
(٤) استسلم: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي، من باب «استفعال»، و مصدره: استسلام / فعل و فاعله «القرش»؛ الجملة فعلية

١٠٣- «توقّف - تكرار - مؤمن - أزال»:

- (١) تكرار: اسم - مفرد - مذكر - معرب / فاعل و مرفوع؛ مضاف إلى «التجربة»  
(٢) مؤمن: اسم - مفرد - مذكر - اسم الفاعل من فعلٍ له حرف زائد - نكرة - معرب  
(٣) توقّف: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي من بابٍ له حرفان زائدان / فعل و فاعل  
(٤) أزال: فعل - ماضٍ - للمفرد المذكر - مجرد ثلاثي - متعدّد - للمعلوم / فعل و فاعله «عالم»



■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٠٤ - ١١٠)

١٠٤- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) تَبَادُلُ الْمُفْرَدَاتِ بَيْنَ اللُّغَاتِ فِي الْعَالَمِ يَجْعَلُهَا غَنِيَّةً فِي الْأُسْلُوبِ وَ الْبَيَانِ!
- (٢) كَانَتْ سَارَا تُحَدِّثُ أَخَاهَا وَلَكِنَّهُ مَا التَّقَتَ إِلَيْهَا وَ هَذَا سَبَبُ الْإِنْرِعَاجِ بَيْنَهُمَا!
- (٣) أَلْفَ الدُّكْتُورِ التُّونَجِيِّ كِتَاباً وَ سَمَّاهُ مُعْجَمَ الْمُعْرَبَاتِ الْفَارْسِيَّةِ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ!
- (٤) بَلَغَ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا لَمْ يَبْلُغْهُ الْكَاذِبُ بِاحْتِيَالِهِ فَالْصِّدْقُ مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ!

١٠٥- « تجري الرياح بما لا تشتهي السفن »؛ عین الأبعد للمفهوم:

- (١) در دایره قسمت، ما نقطه تسلیمیم
- (٢) در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم
- (٣) مکن به نامه سیاهی، ملامت من مست
- (٤) باد ما و بود ما، از داد توست

- (١) لطف آنچه تو اندیشی، حکم آنچه تو فرمای!
- (٢) کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما!
- (٣) که آگه است که تقدیر بر سرش چه نوشت؟!
- (٤) هستی ما جمله از ایجاد توست!

١٠٦- عین عبارة يُترجم فيها حرف «ال» كإسم إشارة:

- (١) رأيتُ معلماً يذهب إلى المدرسة مسروراً؛ ذلك المعلم تكلم عن درسه الحديث!
- (٢) ذهبت إلى غابات مازندران في الأسبوع الماضي؛ الغابات و طبيعتها جميلة جداً!
- (٣) رأيتُ فلاحين يذهبون إلى الغابة ليغرسوا الأشجار؛ غرس الفلاحون الأشجار الكثيرة!
- (٤) الصين دولة كانت قد واجهت فيروس كورونا للمرة الأولى؛ في الأيام التالية الدول الأخرى واجهتها!

١٠٧- عین عبارة لا تشتمل على فعل يُترجم بشككين:

- (١) نحنُ قرأنا مقالةً عن تدریس أسلوب الشرط طُرحت فيها أساليب رائعة!
- (٢) يغرسُ صديقي المزارع أشجاراً في مزرعته تُعطي أثماراً كثيرة و مفيدة!
- (٣) نحنُ سمعنا صوتاً عجباً في تلك الغابة يقتربُ منا لحظةً بعد لحظة!
- (٤) إذا ظننت أنك تقدرُ على اكتساب رضا الناس فأنت مُخطئٌ جداً!

١٠٨- عین جملة تصف اسم الفاعل:

- (١) حصل المسلمون على علوم مُختلفة لم نشاهد مثلها في الماضي!
- (٢) يحترم المعلمُ طلبة يتعلمون منه طرق التربية و الأدب!
- (٣) تحملُ مشقّات تواجهها في مسير تقدمك في الحياة!
- (٤) لكلّ شاعرٍ أبيات خلاصة تجذبُ جميع الناس!

١٠٩- عین عبارة يُمكن أن نترجمها دون حرف النفي أيضاً:

- (١) لا يُحبُّ زملائي اللّغة الفرنسيّة إلاّ واحداً منهم!
- (٢) لم يتعلّم أحدُ زملائي لغةً أخرى لا اللّغة الإنجليزيّة!
- (٣) لا يُحبُّ اللّغة العربيّة إلاّ أحدُ أصدقائي المُقرّبين!
- (٤) لن أشتري من سوق الكتب شيئاً إلاّ مُعجماً إنجليزيّاً!

١١٠- عین أداة «إلا» و هي بمعنى «فقط»:

- (١) لا تُقلّ كلاماً لا نفع لك فيه إلاّ الحقّ و إن كان عليك!
- (٢) يا فلاح؛ ألا تعلمُ ألا تُثمرُ فسيلة الجوز قبل عشر سنوات!
- (٣) لم يُقبَلِ الآباءُ بناتهم في حفلة يوم الأربعاء إلاّ واحداً منهم!
- (٤) لم يُصدّق قولها إلاّ جماعة من المُسلمين فأخذوها عند نبيهم!

عربی زبان قرآن (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی (۳):

ثلاثُ قصصٍ قصيرةٍ

(قواعد و تمرین‌های درس ۳)

صفحه‌های ۴۳ تا ۵۲

### ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۱۱۱ - ۱۱۳)

۱۱۱- «أفضل الأناسي للتعليم هم الأنبياء الذين علموا الناس ما يحتاجون للسعادة و فقها الجاهلين بعلمهم!»:

- (۱) بهترین انسان‌ها برای یاد دادن همان پیامبرانی هستند که به مردم آنچه را که برای خوشبختی احتیاج داشتند، یاد دادند و با علم آن‌ها نادانان دانا شدند!
- (۲) بهترین انسان‌ها برای آموختن همان پیامبرانی‌اند که به مردم نیازهایشان برای سعادت را یاد دادند و با علمشان نادان‌ها دانا شدند!
- (۳) بهترین انسان‌ها برای آموزش همان پیامبرانی هستند که به مردم آنچه را برای خوشبختی نیاز دارند، یاد دادند و با علم خود نادانان را دانا کردند!
- (۴) انسان‌هایی که برای آموختن بهترین هستند، همان پیامبرانی‌اند که به مردم آنچه را برای سعادت نیاز دارند، یاد دادند و نادان‌ها را با علمشان دانا کردند!

۱۱۲- «نَعْلَمُ أَنَّ هَذِهِ مَبَارَاةَ مَهْمَةٍ فَإِنْ نَتَأَخَّرُ عِدَّةَ دَقَائِقٍ يَمْتَلِئُ الْمَلْعَبُ مِنَ الْمُتَفَرِّجِينَ!»:

- (۱) ما می‌دانیم قطعاً این مسابقه‌ای مهم است که اگر دقایقی تأخیر کنیم، تماشاچیان ورزشگاه را پُر می‌کنند!
- (۲) می‌دانیم که این مسابقه مهمی است پس اگر چند دقیقه دیر کنیم، ورزشگاه از تماشاچیان پُر می‌شود!
- (۳) می‌دانیم که این مسابقه، مهم است پس اگر چند دقیقه دیر برویم، ورزشگاه پُر از تماشاچیان می‌شود!
- (۴) می‌دانیم که اگر چند دقیقه تأخیر کنیم، تماشاچیان برای این مسابقه مهم ورزشگاه را پُر می‌کنند!

۱۱۳- «صبح امروز همه دانش‌آموزان به جز جواد در سالن امتحانات حضور یافتند!»: عین الصحیح:

- (۱) صباح اليوم حضر جميع الطلاب في قاعة الامتحانات إلا جواداً!
- (۲) صباح أحد الأيام الطلاب حضروا في قاعة الامتحانات جميعاً إلا جواداً!
- (۳) صباح اليوم ما حضر جميع الطلاب في صالة الامتحانات إلا جواداً!
- (۴) صباح أحد الأيام كل الطلاب يحضرون في صالة الامتحانات إلا جواداً!

۱۱۴- «إِنَّ وَعَاءَ الْعِلْمِ وَعَاءٌ يَتَسَعُّ بِمَا جُعِلَ فِيهِ!»: عین الصحیح في الإعراب و التحليل الصرفي:

- (۱) وعاء: اسم - مفرد مذکر - معرب / الأول: اسم إن و منصوب بالفتحة؛ الثاني: مبتدأ و مرفوع بالضمة
- (۲) يتسع: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي - لازم / مع فاعله جملة فعلية؛ و هي تصف النكرة
- (۳) جعل: فعل ماض - للغائب - مجرد ثلاثي - متعد - مجهول / فعل و مع فاعله جملة فعلية
- (۴) العلم: اسم - مفرد مذکر - معرب - معرفة بالعلمية / مضاف إليه و مجرور؛ مضافه: وعاء

۱۱۵- « طلبُ الحاجة من غير أهلها أشدُّ من الموت! »؛ عَيِّنِ المناسب للمفهوم:

- (١) إنَّ في طلب الدنيا إضراراً بالآخرة!  
(٢) طلب الحوائج إلى النَّاسِ مذلةٌ للحياة!  
(٣) من لا يُساعد أخاه عند الحاجة فلن يُساعد أبداً!  
(٤) إعلموا أنَّ حوائج النَّاسِ إليكم من نعم الله عليكم!

۱۱۶- عَيِّنِ ما يُوجد فيه التَّرادُف:

- (١) ذهبْتُ إلى الصَّيدلية لشراء الأدوية، لكنَّ الصيدليَّ لم يكن يبيعهَا دون وصفة!  
(٢) ييأسُ الكافرونَ من رُوحِ الله و تزدادُ كلُّ يومٍ رَحْمَتُهُ لِعِباده المؤمنين!  
(٣) هذه الفاكهةُ كانت رخيصةً في السُّوقِ اليوم و ستَكُونُ غاليةً غداً!  
(٤) عِنْدَمَا فَحَصَ الطَّبيبُ صديقي المريضَ أخبره بِمَرَضِهِ!

۱۱۷- عَيِّنِ الصَّحيح (في ضبط حركات الحروف):

- (١) يَأْكُلُ النَّاسُ المِشْمِشَ مُجَفَّفًا وَ طازِجًا!  
(٢) يَتَعَايِشُ النَّاسُ في مَدِينَتِي تَعَايِشًا سَلِيمًا!  
(٣) تَجْتَهِدُ المُعَلِّمَةُ لِتُعَلِّمَ تَلْمِيذَاتِهَا جِتْهَادًا بِالِغَا!  
(٤) يُلَاحِظُ النَّاسُ غَيْمَةً عَظِيمَةً وَ رَعْدًا وَ بَرَقًا في السَّمَاءِ!

۱۱۸- عَيِّنِ ما ليس فيه من أسلوب الإستثناء:

- (١) ما رأينا في هذه القصيدة شيئاً إلا البلاغة!  
(٢) لم نتوقَّف للتفرُّج مع الأطفال إلا واحداً منا!  
(٣) لا أستطيع أن أسجِّل صوتاً إلا ما يُسمع الآن!  
(٤) على الزَّميل المؤدِّب إلا يتكلَّم حين تدرِّس معلِّميه أبداً!

۱۱۹- عَيِّنِ «صديق» يكون فاعلاً بدون إلا:

- (١) لا يكون مساعدي في صعوبات الدهر إلا صديقي الحميم!  
(٢) ما قبل ذلك الرجلُ طويل القامة أمام النَّاسِ إلا صديقه!  
(٣) ما كَمَل من بيننا الدِّراسة إلا الصَّديق الَّذي تخرَّج من جامعة طهران!  
(٤) ما رأيتُ في الإصطفاف الصَّباحي أمس إلا صديقي العزيز!

۱۲۰- عَيِّنِ العبارة التي ما جاء فيها المستثنى منه إلا اسم فاعل:

- (١) ما انسحب العُدَّة في الحرب إلا واحداً منهم!  
(٢) لا ينجو النَّاس من البلياء إلا من يرحمه ربِّي!  
(٣) ما شاهدتُ في ساحة المدرسة إلا صادقاً!  
(٤) لم تُعجب المُدير أعمالِي و أقوالِي إلا مُساعدة الزملاء!



تاریخ (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس هفتم: ایران در دوره  
حکومت رضاشاه  
درس هشتم: جنگ جهانی دوم و  
جهان پس از آن  
(جهان در فاصله دو جنگ بزرگ)  
صفحه‌های ۹۲ تا ۱۰۴

۱۲۱- کدام گزینه، از نتایج عمده مهار کردن نیروهای رزمی عشایر و اسکان اجباری آنان به وسیله رضاشاه است؟

- (۱) مجبور شدن عشایر به فروش زمین‌های خود به دولت
- (۲) کسب رضایت طبقات مختلف مردم به‌ویژه شهرنشینان
- (۳) برانگیخته شدن خشم عمومی در سطوح مختلف از اقدامات شاه
- (۴) کاهش رونق دامداری و نیازمند شدن کشور از نظر دامی به بیگانگان

۱۲۲- علت اصلی روابط ایران و آلمان در زمان رضاشاه چه بود؟

- (۱) ریشه‌های مشترک فرهنگی و آریایی بودن
- (۲) مشکلات اقتصادی هر دو کشور پس از جنگ جهانی اول
- (۳) سیاست انگلیسی‌ها مبنی بر مساعدت آلمان
- (۴) تثبیت موقعیت شاه و تقویت ارتش

۱۲۳- کدامیک از موارد زیر جزء عوامل ضعف جامعه ملل در فاصله دو جنگ محسوب نمی‌شود؟

- (۱) تصمیمات این نهاد بین‌المللی ضمانت اجرایی لازم را نداشت.
- (۲) هدف آن که انعقاد قراردادهای صلح با کشورهای مغلوب در جنگ جهانی اول بود، محقق نشد.
- (۳) آمریکا که پیشنهاد تأسیس جامعه ملل را داده بود و چند کشور اروپایی به عضویت این نهاد درنیامدند.
- (۴) ژاپن، آلمان و ایتالیا از این نهاد بین‌المللی خارج شدند.

۱۲۴- کدامیک از موارد زیر تأثیر بسزایی در روی کار آمدن حکومت‌های دیکتاتوری پس از جنگ جهانی اول، به‌خصوص در اروپا داشت؟

- (۱) ضعف جامعه ملل
- (۲) صلح ناپایدار و ناخشنودی از قراردادهای صلح ورسای
- (۳) ظهور مکاتب فکری و سیاسی قرن بیستم
- (۴) مسائل و مشکلات اقتصادی

۱۲۵- الگوی توسعه سیاسی- اقتصادی ژاپن در نیمه دوم قرن نوزدهم به کدامیک از گزینه‌های زیر نزدیک‌تر است؟

- (۱) تکیه بر ریشه‌های اصیل خود با تأکید بر خودکفایی و سخت‌کوشی
- (۲) سرمشق قرار دادن کشورهای غربی و دنباله‌روی از راه آن‌ها
- (۳) انقلاب میجی و برپایی یک حکومت ملوک‌الطوایفی

(۴) تأسیس یک نظام دیکتاتوری تک‌حزبی و اجرای برنامه‌های اقتصادی تولیدی و عمرانی

تاریخ (۳) - پیش روی سریع تر

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

درس هشتم: جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن  
(از ابتدای جنگ جهانی دوم)  
درس نهم: نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران  
صفحه های ۱۰۵ تا ۱۲۶

۱۲۶- در جریان جنگ دوم جهانی با حمله کدام کشورها به شمال آفریقا، سرتاسر این منطقه تبدیل به صحنه جنگ شد؟

- (۱) انگلستان، آلمان و فرانسه  
(۲) ایتالیا، فرانسه و آمریکا  
(۳) ایتالیا، آلمان و ژاپن  
(۴) انگلستان، ژاپن و ایتالیا

۱۲۷- به موجب کدام یک از وقایع زیر، ایالات متحده آمریکا رسماً وارد جنگ جهانی دوم شد؟

- (۱) آشکار شدن کمک های مالی و تجهیزاتی آمریکا به انگلستان  
(۲) حمله ژاپنی ها به ناوگان ایالات متحده آمریکا در اقیانوس آرام  
(۳) بمباران اتمی شهرهای هیروشیما و ناگاساکی توسط دولت آمریکا  
(۴) اشغال قسمت غربی آلمان توسط نیروهای انگلیسی و آمریکایی

۱۲۸- انگلستان در سال ۱۹۱۷ م. با اتخاذ کدام سیاست نسبت به ایجاد سرزمین یهودی در فلسطین مساعدت کرد؟

- (۱) صدور اعلامیه بالفور  
(۲) قیمومیت بر سرزمین فلسطین  
(۳) کوچاندن یهودیان به فلسطین  
(۴) فشار بر شبکه صهیونیسم بین الملل

۱۲۹- کدام یک از مصادیق زیر، صرف نظر از تحقق یا عدم تحقق شان، در حکم اتخاذ سیاست موازنه مثبت تلقی می شود؟

- (۱) واگذاری امتیاز نفت شمال به شوروی توسط قوام السلطنه  
(۲) مخالفت مجلس شانزدهم با تصویب قرارداد الحاقی گس-گلشایان  
(۳) اعتراض نمایندگان مجلس شورای ملی به قرارداد نفتی ۱۹۳۳ ایران و انگلستان  
(۴) لغو یک طرفه امتیازنامه ناکس دارسی توسط رضاخان از مومن وی ای پی

۱۳۰- چرا مصدق اقدام به قطع رابطه سیاسی با لندن کرد؟ زیرا ...

- (۱) این کشور با فرستادن کشتی های جنگی خود به خلیج فارس، به تهدید نظامی ایران پرداخت.  
(۲) انگلستان ضمن خارج کردن سرمایه های شرکت نفت، خرید نفت از کشور ایران را تحریم کرد.  
(۳) دولت این کشور پرداخت بدهی های شرکت نفت و خسارت های ناشی از تأخیر آن را نپذیرفت.  
(۴) به منظور ردّ خلع ید از شرکت نفت ایران و انگلیس، از انگلستان در دیوان بین المللی لاهه شکایت کرد.

ایران نفت  
توسعه ای برای موفقیت

فصل سوم: ایران در  
عصر باستان  
(درس‌های ۹ تا ۷)  
صفحه‌های ۶۱ تا ۸۹

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.  
به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۳۵ «یا» به سؤال‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.  
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۱)

۱۳۱- مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان کدام‌اند؟

- (۱) بناها و کتاب‌های دینی یهودیان  
(۲) سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی  
(۳) خدای‌نامه‌ها و کتیبه‌ها  
(۴) نوشته‌های مورخان یونانی و رومی

۱۳۲- کدامیک از مناطق زیر در عهد باستان به ترتیب در ساخت «مس، مفرغ و ظروف سنگ صابونی» تبخّر داشتند؟

- (۱) لرستان - کرمان - کرمان  
(۲) شهداد - لرستان - تپه یحیی  
(۳) جیرفت - تپه زاغه - لرستان  
(۴) تل ابلیس - بافت - جیرفت

۱۳۳- چرا فرمانروایان سومری و آگدی، به سرزمین ایلامی‌ها به صورت پیاپی لشکرکشی می‌کردند؟ زیرا...

- (۱) با این حملات، مانع از اتحاد حاکمان محلی ایلام و تشکیل پادشاهی مستقلی در همسایگی خود می‌شدند.  
(۲) سیاست توسعه‌طلبانه نظامی گسترده‌ای را در خارج از مرزهای خود پیش گرفته بودند.  
(۳) اقتصاد سرزمین بین‌النهرین، نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود.  
(۴) به دنبال یکسان‌سازی فرهنگی و تحت تأثیر قراردادن دین، خط و زبان آن‌ها بودند.

۱۳۴- داریوش یکم به چه منظوری به مناطق دوردستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد؟

- (۱) تصرف این مناطق و دستیابی به ثروت آن‌ها  
(۲) فروخواباندن شورش شهرهای یونانی‌نشین آسیای صغیر  
(۳) دفع شورش گوماته مغ و دیگر شورشیان و مدعیان قدرت  
(۴) دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی

۱۳۵- به چه دلیل آتنی‌ها، اهالی شهر میلئوس را تشویق به شورش علیه هخامنشیان کردند؟

- (۱) یونانی‌ها در نبرد دریایی در تنگه سالامیس به پیروزی دست یافتند.  
(۲) نقشی که حکومت هخامنشی در روابط دولت-شهرهای یونانی به‌ویژه در جریان جنگ‌های پلوپونزی ایفا کرد.  
(۳) یونانی‌ها به دنبال جبران شکست خود در نبرد ماراتن برآمدند.  
(۴) آتنی‌ها از تسلط ایران بر آسیای صغیر و سواحل شرقی دریای اژه ناخشنود بودند.

ایران نوشتنی  
توسعه‌ای برای موفقیت

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۳۱ تا ۱۳۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۳۶ تا ۱۴۰ پاسخ دهید.

فصل دوم: ظهور اسلام  
فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام  
تا پایان صفویه  
(درس‌های ۷ تا ۹)  
صفحه‌های ۶۶ تا ۱۰۰

۱۳۶- کدام گزینه از اقدامات مهم منصور، خلیفه عباسی جهت تثبیت خلافت است؟

- (۱) واگذاری اداره امور خلافت به خاندان برمکی
- (۲) تشکیل سپاهی از ترکان در سرحدات ماوراءالنهر
- (۳) بنای شهر بغداد به عنوان پایتخت عباسیان
- (۴) مهار قیام‌های علویان

۱۳۷- کدام اقدام منسوب به عبدالملک مروان از خلفای اموی است؟

- (۱) به دستور وی خط و زبان دیوان از فارسی به عربی برگردانده شد.
- (۲) به حمایت از طرفداران علوم عقلی و علم کلام برخاست.
- (۳) دیوان جُند (سپاه) را در مدینه تشکیل داد.
- (۴) وزیر را در رأس تشکیلات دبیوانی قرار داد.

۱۳۸- در کدام گزینه ترتیب زمانی نبردهای میان ایرانیان با اعراب مسلمان در قرن اول هجری، به درستی بیان شده است؟

- (۱) شکست سپاه ایران در نبرد قادسیه - پیروزی سپاه ایران در جنگ جسر یا پل - شکست بقایای ارتش ساسانی در جولوا - پیروزی اعراب مسلمان در جنگ نهاوند
- (۲) شکست بقایای ارتش ساسانی در جولوا - پیروزی سپاه ایران در جنگ جسر یا پل - شکست سپاه ایران در نبرد قادسیه - پیروزی اعراب مسلمان در جنگ نهاوند
- (۳) پیروزی سپاه ایران در جنگ جسر یا پل - شکست سپاه ایران در نبرد قادسیه - شکست بقایای ارتش ساسانی در جولوا - پیروزی اعراب مسلمان در جنگ نهاوند
- (۴) پیروزی اعراب مسلمان در جنگ نهاوند - پیروزی سپاه ایران در جنگ جسر یا پل - شکست سپاه ایران در نبرد قادسیه - شکست بقایای ارتش ساسانی در جولوا

۱۳۹- کدامیک از سلسله‌های زیر را دودمان‌های زمین‌داری پایه‌گذاری کردند که از قدرت و نفوذ اقتصادی و پشتوانه اجتماعی و فرهنگی قابل ملاحظه‌ای برخوردار بودند؟

- (۱) طاهریان و علویان
- (۲) طاهریان و سامانیان
- (۳) سامانیان و زیاریان
- (۴) سامانیان و آل بویه

۱۴۰- کدام سلسله‌های ایرانی در شکوفایی علوم در سده‌های سوم تا پنجم هجری نقش بسزایی داشتند و مهم‌ترین مراکز آموزشی در آن دوره کدام بود؟

- (۱) طاهریان و صفاریان - نظامیه‌ها
- (۲) طاهریان و صفاریان - نظامیه‌ها
- (۳) طاهریان و صفاریان - مساجد
- (۴) سامانیان و آل بویه - مساجد

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس چهارم: مدیریت  
حمل و نقل  
فنون و مهارت‌های  
جغرافیایی (۲)  
صفحه‌های ۵۹ تا ۸۰



۱۴۱- کدام گزینه، با توجه به تصویر زیر، «مسیر پیشنهادی مناسبی» برای «اتصال دو شهرک مسکونی» است؟

- (۱) ساخت طولانی‌ترین مسیر بدون حفر تونل
- (۲) ساخت کوتاه‌ترین مسیر از طریق حفر تونل
- (۳) ترکیبی از مسیر طولانی و کوتاه با احداث تونل کوتاه
- (۴) ترکیبی از مسیر طولانی و کوتاه با احداث تونل بلند

۱۴۲- چرا برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند تا از حمل‌ونقل چندوجهی استفاده شود؟

- (۱) زیرا کاربرد حمل‌ونقل چندوجهی باعث می‌شود تا حمل‌ونقل به‌شیوه امن‌تری انجام شود.
  - (۲) به دلیل این‌که با استفاده از دو یا چند شیوه در حمل‌ونقل می‌توان هزینه‌های حمل‌ونقل را اندکی نسبت به قبل کاهش داد.
  - (۳) زیرا استفاده از حمل‌ونقل چندوجهی باعث می‌شود بتوانیم زمان و هزینه حمل‌ونقل را به‌طور خوبی مدیریت کنیم.
  - (۴) به دلیل این‌که در صورت وقوع حادثه، استفاده از حمل‌ونقل چندوجهی باعث می‌شود که بخشی از خسارت‌ها و ضررها به خودی خود جبران شود.
- ۱۴۳- «در شهر فرضی «الف»، برای بهبود حمل‌ونقل شهری، به دنبال انتخاب راه‌حلی بهینه هستیم. بودجه اولیه در دسترس در این شهر، تقریباً کم است، از سوی دیگر این شهر نزدیک کارخانه‌های آلاینده هوا است و مشکل آلاینده‌گی در آن‌جا، نگرانی جدی به حساب می‌آید». بهترین انتخاب برای حمل‌ونقل در این شهر کدام گزینه می‌تواند باشد؟

- (۱) تراموا
- (۲) اتوبوس‌های برقی
- (۳) اتوبوس‌های تندرو (BRT)
- (۴) مونوریل

۱۴۴- کدام‌یک از گزاره‌های زیر در رابطه با مدیریت حمل‌ونقل شهری صحیح نیست؟

- (۱) در مدیریت حمل‌ونقل شهری، باید دسترسی عادلانه همه اقشار به وسایل حمل‌ونقل با حداقل هزینه در نظر گرفته شود.
- (۲) تعیین محدوده‌های ممنوع برای رفت‌وآمد خودروهای شخصی برای بهبود حمل‌ونقل شهری مفید است.
- (۳) احداث بزرگراه‌ها و خرید و تعمیر ناوگان حمل‌ونقل شهری یکی از مشکلات حمل‌ونقل در شهرهای بزرگ است.
- (۴) تعیین محدوده طرح ترافیک روزانه مهم‌ترین راهکار بهبود حمل‌ونقل شهری است.

۱۴۵- کدام مورد متن را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«با توجه به حرکت زمین از غرب به شرق، مناطق مختلف کره زمین واقع بر نصف‌النهارها پی‌درپی در مقابل خورشید قرار می‌گیرند. به‌عنوان مثال ساکنان کلان‌شهر ..... مشاهده می‌کنند.»

- (۱) پاریس، به دلیل ساعت واقعی یا استاندارد متفاوت نسبت به تهران، طلوع خورشید را زودتر
- (۲) پاریس، به دلیل ساعت رسمی یا واقعی متفاوت نسبت به تهران، طلوع خورشید را دیرتر
- (۳) تهران، به دلیل ساعت واقعی یا رسمی متفاوت نسبت به پاریس، طلوع خورشید را دیرتر
- (۴) تهران، به دلیل ساعت واقعی یا محلی متفاوت نسبت به پاریس، طلوع خورشید را زودتر

درس پنجم: ویژگی‌ها و انواع  
مخاطرات طبیعی  
(تا پایان سیل)  
صفحه‌های ۸۱ تا ۹۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جغرافیا (۳) - پیش‌روی سریع‌تر

۱۴۶- کدام عبارت در مورد زمین‌لرزه‌ها نادرست است؟

- الف) همه زمین‌لرزه‌ها خطرناک هستند.  
ب) میزان تخریب و خسارت‌های ناشی از نزدیک شدن گسل‌های همگرا نسبت به سایر گسل‌ها بیشتر است.  
ج) شدیدترین تنش زمین‌لرزه در نقطه کانونی آن روی می‌دهد.  
د) در زمین‌لرزه‌ها، شدت زمین‌لرزه با ریشتر و بزرگی آن با مرکالی اندازه‌گیری می‌شود.

۱) «الف» - «د»      ۲) «الف» - «ب»      ۳) «ب» - «ج»      ۴) «ب» - «د»

۱۴۷- کدام عبارت در مورد کانون زمین‌لرزه نادرست است؟

- ۱) هرچه عمق کانونی زمین‌لرزه بیشتر باشد، تخریب و خسارت کاهش می‌یابد.  
۲) کانون زمین‌لرزه نقطه‌ای در عمق زمین است که انرژی انباشته شده در سنگ در آنجا تشدید می‌شود.  
۳) فشار مداوم نیروهای زمین ساخت ذخیره شده در اطراف قطعات گسل‌ها با جابه‌جایی دو قطعه گسلی آزاد می‌شود.  
۴) مرکز سطحی زمین‌لرزه منطقه‌ای از سطح زمین است که روی کانون زلزله قرار دارد.

۱۴۸- چه زمانی سیل می‌تواند خسارت‌بار شود و در کدام فصل احتمال آن بیشتر است؟

- ۱) حجم آب رودخانه از میانگین سالیانه آبدهی آن بیشتر شود - پاییز و بهار  
۲) حجم آب رودخانه از میانگین سالیانه آبدهی آن بیشتر شود - زمستان و اوایل بهار  
۳) دبی رود آن قدر افزایش یابد که از ظرفیت رود فراتر برود و سرریز شود - زمستان و اوایل بهار  
۴) دبی رود آن قدر افزایش یابد که از ظرفیت رود فراتر برود و سرریز شود - پاییز و بهار

۱۴۹- عبارات کدام گزینه در رابطه با عوامل مؤثر در وقوع سیل صحیح است؟

- الف) بیشتر سیل‌ها پس از یک بارش آرام و طولانی جاری می‌شوند.  
ب) کار شبکه زهکشی، جمع‌آوری و تخلیه آب حاصل از بارش در سطح زمین است.  
ج) در حوضه‌های کشیده، مدت زمان کمتری سپری می‌شود تا آب آبراه‌ها خارج شوند.  
د) هر قدر حوضه آبخیز یک رود، وسیع‌تر باشد آبدهی آن نیز بیشتر است.

۱) «ب» - «ج»      ۲) «ب» - «د»      ۳) «الف» - «ج»      ۴) «الف» - «د»

۱۵۰- کدام مورد، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«برخی اقدامات نادرست انسانی نظیر ... منجر به وقوع سیل می‌شود.»

- ۱) احداث پل‌هایی با پایه‌های متعدد و متعاقب آن تنگ شدن مسیر آبراه‌ها  
۲) تنگ شدن مسیر آبراه‌ها به دلیل ریختن انواع نخاله‌های ساختمانی به آن‌ها  
۳) تنگ شدن مسیر آبراه‌ها و افزایش سرعت آن‌ها به دلیل ساخت‌وساز دیواره‌های سیمانی  
۴) کاهش پوشش گیاهی، افزایش نفوذپذیری خاک و سرعت رواناب در اثر چرای بی‌رویه دام

پیش‌بینی و پیشگیری از مخاطرات طبیعی

جغرافیای ایران

فصل دوم: جغرافیای

طبیعی ایران  
(درس‌های ۵ و ۶)  
صفحه‌های ۳۳ تا ۶۰

در این بخش، از میان سوالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.  
به سوال‌های (۱۵۱ تا ۱۵۵) «یا» به سوال‌های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.  
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

۱۵۱- کدام گزینه با علت «تشکیل کمربند کم فشار حاره‌ای» در اطراف خط استوا و ایجاد «کمربندهای خشک و

بیابانی» کره زمین مطابقت دارد؟

(۱) گرم بودن و صعود هوا - کمربند کم‌فشار جنب حاره‌ای (۲) سنگینی و فرونشینی هوا - کمربند کم‌فشار جنب حاره‌ای

(۳) سنگینی و فرونشینی هوا - کمربند پرفشار جنب حاره‌ای (۴) گرم بودن و صعود هوا - کمربند پرفشار جنب حاره‌ای

۱۵۲- کدام گزینه در رابطه با مهم‌ترین سامانه بارشی در ایران به درستی بیان شده است؟

(۱) در فصول گرم سال وارد ایران شده و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق می‌شود.

(۲) در دوره گرم سال وارد کشور شده و موجب ریزش باران و تأمین منابع آب می‌شود.

(۳) رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را به داخل ایران منتقل می‌کند و برف و باران را به همراه دارد.

(۴) در دوره سرد سال وارد کشور شده و موجب سردی هوا و بارش در سواحل خزر می‌شود.

۱۵۳- کدام گزینه با مشخصات بیابان‌های ایران مطابقت ندارد؟

(۱) بیابان‌های واقع در مناطق داخلی کشور به دلیل دوری از منابع رطوبتی شمالی و جنوبی بارندگی اندکی دارند.

(۲) در مناطق جنوبی کشور هوای سرد و سنگین فرو می‌نشیند و موجب بالا رفتن رطوبت و بارش اندک در این بیابان‌ها می‌شود.

(۳) عمدتاً بیابان‌هایی که در مرزهای شرقی کشور قرار گرفته‌اند زمستان‌های سردی را تجربه می‌کنند.

(۴) در فصل زمستان، بیابان لوت زمستان ملایم‌تری را نسبت به دشت کویر پشت سر می‌گذارد.

۱۵۴- کدام جمله، دلیل مناسبی برای عبارت تدوین شده است؟

«سفیدرود و هراز از طولانی‌ترین رودهایی هستند که به دریای خزر وارد می‌شوند.»

(۱) پُرآب‌ترین رودهای این حوضه آبریز هستند. (۲) از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند.

(۳) سرچشمه رودهای متعددی در حوضه آبریز هستند. (۴) براساس شکل زمین و شیب ناهمواری جریان می‌یابند.

۱۵۵- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«رودهایی که از کانون‌های آبگیر سرچشمه می‌گیرند ممکن است در ... جریان یابند و کانون‌های آبگیر اتفاقی در ... شکل می‌گیرند.»

(۱) جهات مختلف - کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک

(۲) جهات مختلف - کوهستان‌هایی که ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کنند

(۳) به سمت حوضه آبریز خارجی - کوهستان‌هایی که ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کنند

(۴) به سمت حوضه آبریز داخلی - کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک

ایران توتنه ای برای موفقیت



جغرافیا (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۵۶ تا ۱۶۰ پاسخ دهید.

فصل دوم: نواحی طبیعی  
فصل سوم: نواحی انسانی  
(درس‌های ۵ و ۶)  
صفحه‌های ۵۳ تا ۸۲

۱۵۶- کدام گزینه مقایسه‌ی درستی میان دو مفهوم بوم‌سازگان و زیست‌بوم ارائه کرده است؟

- (۱) گاهی یک زیست‌بوم در یک ناحیه به‌دلیل ویژگی‌های مشابه با زیست‌بوم‌های دیگر در سایر نواحی همسان هستند.
- (۲) هر اکوسیستم از تعدادی بیوم تشکیل شده است و یک ناحیه خاص را به‌وجود می‌آورد.
- (۳) یک اکوسیستم به دو بخش زنده و غیرزنده تقسیم می‌گردد که گیاهان تنها موجودات زنده تولیدکننده آن هستند.
- (۴) بوم‌سازگان نواحی وسیع جغرافیایی هستند که در آن‌ها انواع خاص و مشابهی از گیاهان و جانوران زندگی می‌کنند.

۱۵۷- با توجه به هرم مقابل، کدام گزینه عبارت نادرستی را درباره‌ی انواع نواحی زیستی بیان می‌کند؟

- (۱) حرکت به سوی رأس هرم با تمرکز و تراکم زیاد جمعیت در این نواحی همراه است.
- (۲) امکان گردشگری، قابلیت مشابه بین این سه نواحی زیستی می‌باشد.
- (۳) نواحی بیابانی و کوهستانی از نظر دسترسی به معادن، از استعداد زیادی برخوردار هستند.
- (۴) وسعت نواحی ساحلی نسبت به نواحی بیابانی سطح بیشتری از زمین را شامل می‌شود.

۱۵۸- با توجه به عبارات زیر، کدام گزینه در مورد زبان به‌عنوان یکی از شاخص‌های فرهنگی درست است؟

- (الف) امروزه از زبان انگلیسی در اغلب نرم‌افزارهای رایانه‌ای و در متون علمی و تحقیقاتی بین‌المللی استفاده می‌شود.
- (ب) اغلب کشورهای جهان یا نواحی سعی می‌کنند زبان ملی و زبان‌های بومی و محلی خود را حفظ کنند.

(۱) تنوع زبانی - تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها

(۲) ثبات در الگوی پراکندگی زبان‌ها - تنوع زبانی

(۳) پخش فرهنگی - تنوع زبانی

(۴) پخش فرهنگی - تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها

۱۵۹- کدام عبارت با مفهوم پخش فرهنگی مطابقت بیشتری دارد؟

(۱) در چند دهه اخیر رقابت بین کشورهای تولیدکننده برای ساختن هواپیماهای بزرگ‌تر، موجب تغییرات و تحولات زیادی در حمل‌ونقل هوایی شده است.

(۲) بزرگ‌ترین هواپیمای مسافربری جهان که در سال ۲۰۰۷ میلادی تولید و به بازار عرضه شد، هواپیمای ایرباس A380 است.

(۳) طی جنگ جهانی دوم اولین هواپیمای جت در آلمان ساخته شد.

(۴) کشورهای آمریکا و چین بیشترین تعداد حمل‌ونقل مسافر و بار را از طریق هوایی دارند.

۱۶۰- از عبارت زیر، کدام مورد برداشت می‌شود؟

«قصر الحمراء از شاهکارهای معماری اسلامی در اسپانیا به شمار می‌رود.»

- (۱) فرایند یکسان‌سازی فرهنگ‌ها و توسعه فرهنگ برخی کشورها، در بعضی نواحی دنیا مشهود است.
- (۲) گاهی دو ناحیه فرهنگی به هم خیلی نزدیک‌اند و یک پدیده فرهنگی در اثر تماس مستقیم مردم انتقال می‌یابد.
- (۳) پدیده پخش فرهنگی گاهی در قالب وسعت‌یافتن حوزه یک دین از محل پیدایش آن بروز پیدا می‌کند.

(۴) دین یکی از شاخصه‌های مهم فرهنگی است که بر قوانین اجتماعی و شهرنشینی در نواحی مختلف جهان مؤثر بوده است.





درس هفتم: عقل در فلسفه  
(قسمت اول)  
درس هشتم: عقل در فلسفه  
(قسمت دوم)  
صفحه‌های ۵۲ تا ۶۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- کدام مورد درباره «عقل به‌عنوان دستگاه تفکر» به‌درستی بیان نشده است؟

- (۱) انسان به کمک این ابزارها و حقایق دست می‌یابد.
- (۲) این مرتبه از عقل هم جنبه نظری دارد و هم جنبه عملی.
- (۳) تشخیص گمراه‌کنندگی یک مکتب و دین با کمک این ابزار ممکن است.
- (۴) آموختن علمی همچون ریاضی و فیزیک، باعث تقویت استعداد عقلی فرد می‌شود.

۱۶۲- کدام گزینه درباره عقول درست است؟

- (۱) عقول چون مجردند، پس باید واجب بالذات باشند.
- (۲) برخی فرشتگان را می‌توان همان عقول متفکر دانست.
- (۳) برای فهم حقایق اشیا نیازی به تهذیب نفس ندارند و آن‌ها را شهود می‌کنند.
- (۴) روح وقتی از ماده و جسم مجرد باشد، تبدیل به عقل می‌شود.

۱۶۳- کدام مورد درباره عقل عملی براساس دیدگاه ارسطو درست است؟

- (۱) معیار خوبی و بدی اخلاقی را تعیین می‌کند.
- (۲) افعال اختیاری انسان را توصیف می‌کند.
- (۳) در فلسفه ارسطو بی‌استفاده و بدون کاربرد است.
- (۴) بنیادهای دانش‌ها و علوم عملی را درمی‌یابد.

۱۶۴- ارسطو عقل انسان را براساس ... آن تقسیم می‌کند و این امر تقسیم می‌شود به ...

- (۱) موضوع - تفکرانی که در حیطه استدلال‌های تجربی قرار می‌گیرند و آن‌هایی که استدلال عقلی محض هستند.
- (۲) روش - شناخت چیزهایی که انسان در آفرینش آن‌ها نقشی ندارد و چیزهایی که در آفرینش آن‌ها مؤثر است.
- (۳) موضوع - شناخت چیزهایی که انسان در آفرینش آن‌ها نقشی ندارد و چیزهایی که در آفرینش آن‌ها مؤثر است.
- (۴) روش - تفکرانی که در حیطه استدلال‌های تجربی قرار می‌گیرند و آن‌هایی که استدلال عقلی محض هستند.

۱۶۵- کدام مورد درباره دیدگاه فیلسوفان دوره جدید اروپا درست است؟

- (۱) برخی عقل‌گرایان مسیر فیلسوفان دوره دوم حاکمیت کلیسا را ادامه دادند و به هدف آنان رسیدند.
- (۲) برخی تجربه‌گرایان معتقد بودند تعقل محض ممکن است به واقعیت برسد، ولی اطمینان‌بخش نیست.
- (۳) تجربه‌گرایانی که به‌طور کامل از عقل‌گرایان جدا شدند، فلسفه را ناظر به واقعیت خارجی نمی‌دانستند.
- (۴) عقل‌گرایان تنها گروهی بودند که کاربرد تعقل‌های مستقل از تجربه را در برخی حوزه‌های فکری پذیرفتند.

۱۶۶- کدامیک از گزاره‌های زیر از نظر عموم فیلسوفان مسلمان در مورد رابطه دین و فلسفه درست نیست؟

- (۱) پذیرش هر اعتقادی نیازمند استدلال عقلانی است.
- (۲) صرفاً با ابزار عقل باید به شناخت حقایق رسید.
- (۳) بهترین ابزار برای تفکر در آیات و روایات عقل است.
- (۴) ایمانی که به تأیید عقل نرسیده باشد، ارزش زیادی ندارد.

۱۶۷- کدام مورد درباره عقل به‌عنوان یک موجود متعالی درست است؟

- (۱) هم در بین فلاسفه اسلامی و هم در بین فیلسوفان غربی، اعتقاد به وجود این نوع از موجودات طرفدارانی داشته است.
- (۲) تمامی فرشتگان یاد شده در کتب آسمانی، همین موجودات مجرد از ماده و جسم هستند که در عالم عقل به‌سر می‌برند.
- (۳) این موجودات که از ماده و جسم مجرد هستند، در عین استفاده از قوه استدلال، بسیاری از حقایق را شهود می‌کنند.
- (۴) در فلسفه اسلامی، خداوند - که از او به‌عنوان «عقل کل» یاد شده است - مربوط به عالم و مرتبه عقول می‌باشد.

۱۶۸- از نظر فارابی و ابن‌سینا، عقل به‌عنوان موجودی متعالی ...

- (۱) نمی‌تواند معلول بی‌واسطه دو عقل متعالی دیگر باشد.
- (۲) می‌تواند علت بی‌واسطه دو عقل متعالی دیگر باشد.
- (۳) همواره از یک عقل متعالی دیگر به‌وجود می‌آید.
- (۴) هرگز به‌جز یک عقل متعالی دیگر پدید نمی‌آورد.

۱۶۹- کدام گزینه مشمول این گفته ابن‌سینا می‌گردد که: «هرکس عادت کرده سخنی را بدون دلیل بپذیرد، از حقیقت انسانی خود خارج شده است.»؟

- (۱) شیما بدون دلیل عقلانی خاصی، هر وقت به بستنی‌فروشی می‌رود میل دارد که بستنی شکلاتی انتخاب کند.
- (۲) شایان همواره به‌خاطر تبلیغات مغالطه‌آمیز، محصولات را انتخاب می‌کند که بعداً متوجه بی‌کیفیت بودن آن می‌شود.
- (۳) حمید چون از تربیت عقلانی مناسبی برخوردار نبوده، با دلایل اشتباه، به قضایای ریاضی‌ای معتقد می‌شود که باطل‌اند.
- (۴) امیر که تا چندی خود را لیبرال می‌نامید، چون همه‌جا شنیده که مارکس متفکری با ایده‌های درخشان است، اکنون مارکسیست شده است.

۱۷۰- یکی از فیلسوفان مسلمان، ... در رساله ... به ... صفاتی مانند مرکز حکمت و فلک حقیقت و خزینه عقل را نسبت می‌دهد.

- (۱) ابن‌سینا - عرشیه - امیرالمؤمنین (ع)
- (۲) فارابی - عرشیه - امیرالمؤمنین (ع)
- (۳) ابن‌سینا - معراجیه - خاتم‌الأنبیا (ص)
- (۴) ابن‌سینا - معراجیه - امیرالمؤمنین (ع)

فلسفه دوازدهم - پیش‌روی سریع‌تر

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس هشتم: عقل در فلسفه  
(قسمت دوم)  
درس نهم: آغاز فلسفه در جهان  
اسلام  
صفحه‌های ۵۹ تا ۷۷

۱۷۱- کدام گزینه گزاره‌ی درستی را درباره‌ی مصداق وجودی عقل بیان می‌کند؟

- (۱) عقل می‌تواند از طریق شناخت تجربی به اثبات عقول دست پیدا کند.
- (۲) جسم عقول مانند جسم انسان نیست که در قید زمان و مکان باشد.
- (۳) ذهن تمامی انسان‌ها شایستگی رسیدن به مرحله‌ی تجرد را دارد.
- (۴) عالم عقول و عالم مادی هیچ مصداق مشترکی نمی‌توانند داشته باشند.

۱۷۲- کدام گزینه از نظر فیلسوفان مسلمان درست نیست؟

- (۱) انسان با کنار گذاشتن عقل خود، می‌تواند حقایق بسیاری را شهود کند.
- (۲) انسان با عقل خود می‌تواند عالمی را که عقول در آن هستند، درک کند.
- (۳) آگاهی فرشتگان از طریق استدلال کردن و چینش مفاهیم نیست.
- (۴) عقول از ماده مجرّدند و در کارهای خود نیاز به ابزار مادی ندارند.

۱۷۳- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

«غیر این عقل تو، حق را عقل‌هاست که بدان تدبیر اسباب سماست»

- (۱) در مصراع اول بیت، «عقل تو» به قوه‌ی استدلال و «عقل‌های حق» به موجودات برتر و مجرد اشاره دارند.
- (۲) عالم عقول در واقع جزئی از عالم ماوراءالطبیعه بوده و تمامی این عالم را در بر نمی‌گیرد.
- (۳) عقل اول واسطه‌ی فیض الهی بوده و سایر عقول صرفاً نقش دریافت‌کننده را دارند.
- (۴) بین عقول رابطه‌ی طولی برقرار است و عقل اول اولین مخلوق روحانی خداوند است.

۱۷۴- کدام کتاب، نوعی شرح فلسفی به‌شمار می‌رود و از نظر فارابی، کدام ویژگی به رئیس مدینه امکان می‌دهد جامعه را به‌درستی هدایت کند؟

- (۱) اغراض مابعدالطبیعه - داشتن عالی‌ترین درجه‌ی تعقل
- (۲) اغراض مابعدالطبیعه - اتصال به ملک وحی
- (۳) رساله‌ی جمع بین رأی دو حکیم - داشتن عالی‌ترین درجه‌ی تعقل
- (۴) رساله‌ی جمع بین رأی دو حکیم - اتصال به ملک وحی

۱۷۵- در کدام گزینه کمال و سعادت نفس از نظر ابن‌سینا بیان شده است؟

- (۱) سلطه‌ی اصول عملی اخلاق در آدمی با تمرین و تهذیب
- (۲) ارتقای شهود نفسانی به درجات عقول مجرده و برتر
- (۳) کمال حکمت و معرفت عقلی به هستی و صور جهان خارج
- (۴) فعلیت تمامی قوای نفسانی در جهت غایت وجودی آن‌ها

احکام قضایا

قیاس اقترانی

صفحه‌های ۶۲ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

منطق

۱۷۶- با توجه به صدق قضیه «هیچ الف ب نیست»، کدامیک از قضایای زیر کاذب خواهد بود؟

(۱) بعضی الف ب نیست.

(۲) هیچ الف ب نیست.

(۳) هر الف ب نیست.

(۴) بعضی الف ب است.

۱۷۷- اگر تداخل قضیه‌ای «بعضی الف ب است» باشد، رابطه اصل آن با کدام قضیه تناقض خواهد بود؟

(۱) هر الف ب است.

(۲) هیچ الف ب نیست.

(۳) بعضی الف ب نیست.

(۴) بعضی الف ب است.

۱۷۸- در کدام گزینه، مغالطه عدم تکرار حدوسط رخ داده است، ولی نه به دلیل عدم تکرار لفظ آن؟

(۱) همه درختان، آب می‌خواهند. هر آبی، باران می‌خواهد. پس همه درختان، باران می‌خواهند.

(۲) این درخت، از نوع انگور است. بعضی از نوع انگورها شیرین هستند. پس این درخت، شیرین است.

(۳) این درختان میوه ندارند. هر درختی برگ و ریشه دارد. پس بعضی میوه‌دارها دارای برگ و ریشه نیستند.

(۴) درختان با فتوسنتز تولید می‌کنند. اکسیژن را با فتوسنتز تولید می‌کنند. پس درختان اکسیژن را تولید می‌کنند.

۱۷۹- در کدام گزینه شکل قیاس نادرست و خود قیاس نیز نامعتبر است؟

(۱) هیچ ب ج نیست / هر الف ب است. نتیجه: هیچ الف ج نیست. شکل اول.

(۲) بعضی ج ب است / هر ب الف است. نتیجه: بعضی ج الف است. شکل دوم.

(۳) هیچ ب الف نیست / بعضی الف ج است. نتیجه: بعضی ج ب نیست. شکل چهارم.

(۴) بعضی الف ج نیست / هر ب الف است. نتیجه: بعضی ب ج نیست. شکل چهارم.

۱۸۰- کدام گزینه در مورد قیاس معتبری که شرط سوم اعتبار قیاس در مورد آن موضوعیت ندارد، صحیح می‌باشد؟

(۱) نمی‌تواند از شکل دوم باشد.

(۲) نتیجه‌اش اگر سالبه باشد، کلیه نیست.

(۳) حد وسط در هر دو مقدمه‌اش منفی است.

(۴) هر دو مقدمه آن باید جزئی باشند.

ایران توانمند  
توسعه‌ای برای موفقیت

## فلسفه یازدهم

## پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

نگاهی به تاریخچه معرفت

چیستی انسان (۱)

صفحه‌های ۵۸ تا ۷۵

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۸۱- تشابه افلاطون و پارمنیدس درباره ادراک حسی در کدام گزینه آمده است؟

(۱) ارجحیت عقل بر حس (۲) عدم اعتبار ادراک حسی (۳) عدم حرکت در عالم حس (۴) پایین بودن مرتبه ادراک حسی

۱۸۲- کدام مورد، عبارت زیر را به‌نحو مناسب تکمیل می‌کند؟

«برخلاف ابن‌سینا، ... مورد توجه صدرالمألهین و پیروانش بود. همچنین ملاصدرا ... را در نظام اندیشه‌های خود داشت و این مطلب، ... فارابی و وجه ... ملاصدرا با سهروردی بود.»

- (۱) نسبت شهوذهای عرفانی با فلسفه - ارتباط معارف و حیانی با فلسفه - مورد انکار - تفاوت  
(۲) پیوند عقل و شرع (وحی) و کشف (شهود) - هویت استدلالی فلسفه - مورد تأیید - تفاوت  
(۳) ربط دادن معارف و حیانی به فلسفه - اعتبار شهود در روش فلسفه - مورد انکار - اشتراک  
(۴) لزوم تأیید گرفتن فلسفه از دین - جمع میان برهان و عرفان و قرآن - مورد تأیید - اشتراک

۱۸۳- کدام گزینه در مورد دوره جدید فلسفه در اروپا صحیح است؟

- (۱) این دوره با پیشگامی تجربه‌گرایان آغاز شد.  
(۲) در این دوره به شناخت‌شناسی توجه ویژه‌ای شد.  
(۳) حاصل توجه ویژه به معرفت‌شناسی، در دوره پیش بود.  
(۴) از قرن شانزدهم و با پیشگامی جان لاک آغاز شد.

۱۸۴- طبق دیدگاه ... ، شناخت هرکس ...

- (۱) سوفسطائیان - امری یکسان است.  
(۲) نسبی‌گرایان - نسبت به خودش معتبر است.  
(۳) سوفسطائیان - هرگز مشابه نیست.  
(۴) نسبی‌گرایان - بی‌اعتبار است.

۱۸۵- کدام عبارت مطابق دیدگاه ارسطو نیست؟

- (۱) قابلیت حیات مربوط به بدن است.  
(۲) نفس انسان در ابتدا حالت بالفعل ندارد.  
(۳) تکامل نفس تدریجی و مرحله به مرحله است.  
(۴) بدن بدون نفس یک موجود مرده است.

۱۸۶- کدام گزینه درباره اعتقاد افلاطون به نفس نادرست است؟

- (۱) نفس، همان قسمت عقلانی انسان است که فناپذیر و غیرجاوید است.  
(۲) نفس یا حقیقت برتر انسان، قابل مشاهده نیست و مجرد از ماده است.  
(۳) وظیفه انسان، مراقبت و توجه به نفس است تا به فضایل آراسته شود.  
(۴) تنها موجودی که به‌طور خاص دارای عقل و خرد است، نفس است.

۱۸۷- دکارت، فیلسوف فرانسوی که هم درباره بدن و هم درباره نفس تحقیق کرده است، نظریاتی در این مورد دارد که همه گزینه‌ها بیانگر دیدگاه وی است، به‌جز گزینه ...

- (۱) ذهن بشر را یک ماشین پیچیده مادی تلقی می‌کند.  
(۲) فعالیت‌های بدن را ارادی نمی‌داند.  
(۳) «من» را مرکزی می‌داند برای اندیشیدن و برای اندیشه‌ها.  
(۴) روح را از قوانین فیزیکی و طبیعی آزاد می‌داند.

۱۸۸- پذیرش کدام گزینه برهان کانت مبنی بر وجود نفس غیرمادی را مخدوش می‌سازد؟

- (۱) سرزدن برخی اعمال غیراخلاقی از انسان  
(۲) مجبور و بی‌اختیار بودن انسان  
(۳) تبعیت بدن از قوانین فیزیک  
(۴) غیرارادی و طبیعی بودن برخی افعال انسان

۱۸۹- کدام گزینه اشتراک نظر بین فلاسفه ماتریالیست و داروینیست درباره ماهیت انسان می‌باشد؟

- (۱) ذهن بشر یک ماشین پیچیده مادی است.  
(۲) انسان چیزی جز یک حیوان راست‌قامت نیست.  
(۳) زیست اجتماعی انسان را وادار به ابداع اصولی اخلاقی کرده است.  
(۴) انسان جایگاه ویژه‌ای ندارد، پس هیچ تفاوتی بین انسان و حیوان وجود ندارد.

۱۹۰- کدام گزینه در مورد داروینیست‌ها صحیح می‌باشد؟

- (۱) عقاید و اندیشه‌های زیست‌شناسانه این متفکران باعث شد که وجود نفس مجرد را انکار کنند.  
(۲) اختلاف نظر آن‌ها با دکارت در این است که پیچیده‌تر بودن انسان را عامل تمایز انسان می‌دانند.  
(۳) نفی ارزش‌های ویژه برای انسان را مستلزم انکار تفاوت حقیقی انسان با سایر حیوانات می‌دانستند.  
(۴) آن‌ها گرایش فطری انسان به فضایل را، حاصل پیچیدگی بیشترش نسبت به سایر حیوانات می‌دانند.

اقتصاد رشد و پیشرفت  
(درس نهم و دهم)  
صفحه‌های ۹۲ تا ۱۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.  
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۹۱- هر یک از عبارات: «آقای ظریف مایل است در خرید اثاثیه برای منزل جدیدش از خرید اقساطی استفاده کند، همچنین خانم حسینی می‌خواهد از

طریق صرافی برای تبدیل پول خود به دلار آمریکا اقدام کند.» به ترتیب به کدام یک از وظایف پول اشاره دارند؟

(۱) وسیلهٔ سنجش ارزش - وسیلهٔ پرداخت‌های آینده

(۲) وسیلهٔ پرداخت در مبادلات - وسیلهٔ پس‌انداز و حفظ ارزش

(۳) وسیلهٔ پرداخت‌های آینده - وسیلهٔ پرداخت در مبادلات

(۴) وسیلهٔ پرداخت‌های آینده - وسیلهٔ سنجش ارزش

۱۹۲- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر در مورد سطح عمومی قیمت‌ها در یک سال مشخص، سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور

«الف» و سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال برای کشور «ب» به ترتیب چند واحد پولی است؟

کشور	سطح عمومی قیمت‌ها	ابتدای سال	انتهای سال	نرخ تورم
(۱) ۱۲,۰۰۰ - ۴,۹۵۰	«الف»	۴۵۰۰	؟	$\frac{1}{3}$ تورم کشور «ج»
(۲) ۱۰,۱۵۰ - ۴,۰۹۰	«ب»	؟	۱۳,۲۰۰	برابر با کشور «الف»
(۳) ۱۰,۱۵۰ - ۴,۹۵۰	«ج»	۵۰۰۰	۶۵۰۰	؟
(۴) ۱۲,۰۰۰ - ۴,۰۹۰				

۱۹۳- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

الف) اینکه کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده چه واکنشی نشان می‌دهند، به قدرتمند بودن آنها بستگی ندارد.

ب) مقاوم‌سازی اقتصادی به معنای آن است که مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور روی پای خود بایستند تا

بتوانند در صورت به وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.

پ) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است نوپا، دولتی و مبتنی بر تجربه که در برابر تهدیدات و تکان‌های خارجی آسیب‌پذیر است.

ت) استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر در جهت تولید کالاهای اساسی و مصرفی است و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل

دوستانه و از موضع زور با کشورهای دیگر نیاز دارد.

(۴) ص - غ - ص - غ

(۳) ص - غ - غ - ص

(۲) غ - ص - ص - ص

(۱) غ - ص - غ - غ

محل انجام محاسبات

۱۹۴- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر مربوط به یک جامعه فرضی است، با توجه به این مندرجات:

(الف) حجم پول موجود و نقدینگی در این جامعه به ترتیب چند واحد پولی است؟

(ب) میزان شبه پول این جامعه چند واحد پولی است؟

(ج) میزان حساب پس انداز کوتاه مدت چند واحد پولی است؟

۱	اسکناس	۲۳۰۰ واحد
۲	حساب پس انداز بلندمدت	۵۲۰ واحد
۳	ارزش مسکوکات مردم معادل	۲۰ درصد حساب های جاری مردم
۴	مجموع حساب های پس انداز کوتاه مدت و بلندمدت	۱۷۰۰ واحد
۵	موجودی حساب های جاری مردم	۴۰۰ واحد
۶	چک پول	۱۶۵۰ واحد

(۱) الف) ۴۴۳۰-۶۱۳۰ (ب) ۱۶۵۰ (ج) ۱۱۸۰ (۲) الف) ۴۳۴۰-۶۳۱۰ (ب) ۱۷۰۰ (ج) ۱۸۱۰

(۳) الف) ۴۳۴۰-۶۳۱۰ (ب) ۱۶۵۰ (ج) ۱۸۱۰ (۴) الف) ۴۴۳۰-۶۱۳۰ (ب) ۱۷۰۰ (ج) ۱۱۸۰

۱۹۵- چند مورد از موارد زیر جزء دلایل ایجاد تورم نیست؟

(الف) نابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد به صورت فزونی تقاضا بر عرضه

(ب) کاهش قدرت خرید مردم

(ج) بی ثباتی فضای کسب و کار

(د) ناهماهنگی افزایش نقدینگی و افزایش تولید

(ه) عدم پیش بینی درست از آینده قیمت ها در بازار

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۱

۱۹۶- کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

(الف) کدام تفسیر برای عبارت: «نرخ تورم از ۱۵ درصد به ۱۰ درصد رسیده است.» صحیح است؟

(ب) روش ترجیحی دولت در هنگام تورم، برای افزایش میزان عرضه کدام است؟

(۱) الف) قدرت خرید پول ۵ درصد افزایش یافته است. (ب) افزایش ظرفیت های تولیدی

(۲) الف) سطح عمومی قیمت ها ۵ درصد کاهش یافته است. (ب) افزایش ظرفیت های تولیدی

(۳) الف) با یک مقدار مشخص پول، امسال ۵ درصد بیشتر از سال قبل می توان کالا خریداری کرد. (ب) افزایش واردات

(۴) الف) سرعت رشد قیمت ها ۵ درصد کاهش یافته است. (ب) افزایش واردات



۱۹۷- کدام گزینه، دربردارنده پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

- کدام روش را کشورها برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش به کار می‌گیرند؟
- در حالت رکود اقتصادی کدام سیاست اعمال می‌شود؟
- کدام یک از سیاست‌های پولی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می‌شود؟
- (۱) افزایش تعرفه‌های گمرکی بر واردات - فروش اوراق مشارکت - سیاست مالی انقباضی
- (۲) افزایش تعرفه‌های گمرکی بر واردات - خرید اوراق مشارکت - سیاست مالی انبساطی
- (۳) سیاست بازار باز - خرید اوراق مشارکت - سیاست پولی انقباضی
- (۴) سیاست بازار باز - فروش اوراق مشارکت - سیاست پولی انبساطی

۱۹۸- به ترتیب، هر یک از موارد زیر، مربوط به کدام دوره از مسیر تاریخی ایران است؟

- در حالی که کشورهای دیگر منطقه همچون مصر و ترکیه (امپراتوری عثمانی) و سوریه و لبنان، در روند تجارت و گسترش تولید و صادرات محصولات کشاورزی، رشد مطلوبی داشتند، ایران گرفتار ضعف‌های ساختاری در اقتصاد بود.
- علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت.
- عیسوی، نویسنده کتاب تاریخ اقتصادی ایران، ضعف نیروهای نظامی، ناکارآمدی تشکیلات اداری، فرسودگی نظام مالی و افول نهادهای تربیتی و آموزشی را از مشخصات این دوره می‌داند.
- نوسازی و توسعه ایران در این زمان به صورتی سطحی و با صنایع مونتاژ انجام می‌شد و درآمدهای نفتی هم با تبدیل ایران به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی و غفلت از اقتصاد مردمی، بر مشکلات اقتصاد ایران افزود.

(۱) دوران حکومت پهلوی - دوره پایانی حکومت صفویه - دوران حکومت پهلوی - دوران حکومت پهلوی

(۲) دوران حکومت پهلوی - دوره پایانی حکومت صفویه - دوران قاجار - دوران قاجار

(۳) دوران قاجار - نیمه اول حکومت صفویه - دوران قاجار - دوران حکومت پهلوی

(۴) دوران قاجار - نیمه اول حکومت صفویه - دوران حکومت پهلوی - دوران قاجار

۱۹۹- موارد کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) در بخش اقتصادی قانون اساسی، بر آموزه‌هایی همچون ... تأکید شده است.

(ب) دستیابی به اهداف اقتصادی و سیاسی که در قانون اساسی بازتاب دارد، مستلزم ... است.

(پ) بیماری‌هایی همچون وابستگی به درآمدهای نفتی، مصرف‌گرایی، واردات بی‌رویه، بهره‌وری و کارایی اندک شرکت‌های تولیدی، تورم و بیکاری همه و همه نیازمند ... است.

(۱) (الف) اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان، استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان، عدالت اقتصادی (ب) غلبه بر ضعف‌ها و بیماری‌های ساختاری اقتصاد ایران (پ) تفکر راهبردی و ارائه طرح‌های سنجیده برای اقدام و عمل

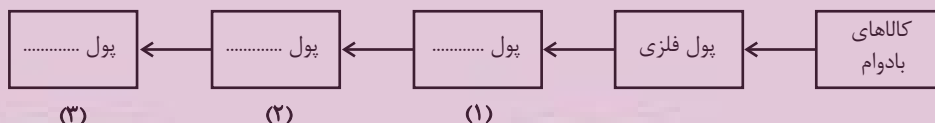
(۲) (الف) اقتصاد دانش‌بنیان، رهایی از وابستگی به درآمدهای نفتی، خودکفایی در تولید تمامی کالاهای مصرفی، کنترل میزان واردات، افزایش کارایی و بهره‌وری اقتصادی (ب) افزایش تولید و درآمد داخلی کشور و افزایش سطح اشتغال (پ) حمایت از شرکت‌های تولیدی، مبارزه با فساد و انجام فعالیت‌های جهادی

(۳) (الف) اقتصاد دانش‌بنیان، رهایی از وابستگی به درآمدهای نفتی، خودکفایی در تولید تمامی کالاهای مصرفی، کنترل میزان واردات، افزایش کارایی و بهره‌وری اقتصادی (ب) غلبه بر ضعف‌ها و بیماری‌های ساختاری اقتصاد ایران (پ) تفکر راهبردی و ارائه طرح‌های سنجیده برای اقدام و عمل

(۴) (الف) اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان، استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان، عدالت اقتصادی (ب) افزایش تولید و درآمد داخلی کشور و افزایش سطح اشتغال (پ) حمایت از شرکت‌های تولیدی، مبارزه با فساد و انجام فعالیت‌های جهادی

۲۰۰- کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) با توجه به سرگذشت پول، کدام مورد مسیر تکاملی پول را به درستی تکمیل می‌کند؟



(ب) نقش اصلی پول در مبادلات چیست و با افزایش سطح عمومی قیمت‌ها، کدام وظیفه پول به درستی تحقق نمی‌یابد؟

(پ) اولین شکل پول که در کشورمان مورد استفاده قرار گرفته است، کدام است؟

(ت) کدام مورد پشتوانه رسیده‌های نزد صرافان بود؟

(۱) (الف) اسکناس - تحریری - الکترونیکی (ب) وظیفه تسهیل مبادله - وظیفه پس‌انداز و حفظ ارزش پول (پ) صدف (ت) اعتماد بین تجار و بازرگانان

(۲) (الف) تحریری - ثبتی - دیجیتالی (ب) وظیفه سنجش ارزش - وسیله پرداخت‌های آینده (پ) غلات (ت) قدرت اقتصادی کشورها

(۳) (الف) تحریری - ثبتی - دیجیتالی (ب) وظیفه سنجش ارزش - وسیله پرداخت‌های آینده (پ) صدف (ت) طلا و نقره موجود در خود پول

(۴) (الف) اسکناس - تحریری - الکترونیکی (ب) وظیفه تسهیل مبادله - وظیفه پس‌انداز و حفظ ارزش پول (پ) غلات (ت) طلا و نقره‌ای که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می‌شد.